

... Z
Goričkoga
farbe
razližen.

U

e

a

Natalija Juhnov

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
27. julija
2006,
137. številka

Nikolaj
Beer,

akademski slikar

Zgodba z naslovnice, str. 16

Temperature letošnjega poletja so peklenske. Za dodatne užitke v debeli senci priporočamo julijski Pen, za 31. avgust, ko bo izšla naslednja številka, pa obljubljam svežino v PENU in okoli njega.

Dopusti 06

BR ribolog par excellence!

Oaj, kak se mi sline cidijo!

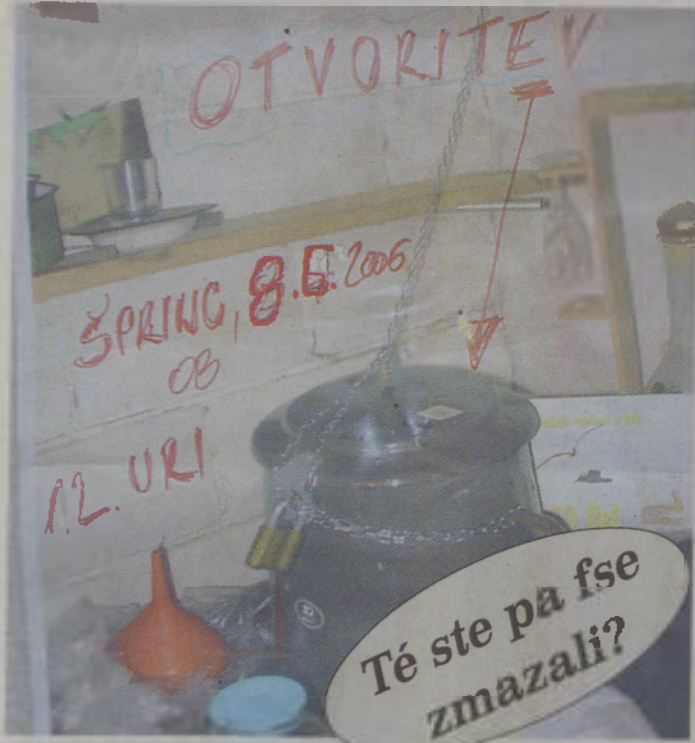
Ondan je imel svoje trnke namočene nekje v dal-matinskem morju. In je rekel, da ne bo odnehal, dokler ne nalovi vsaj za ene *gradele* (žar na mediteranski način) belih rib. In glej ga, panonskega zlomka, uspelo mu je – voditelj BOŠTJAN ROUS je potegnil iz Adrie 1,25 kg belih rib. Seveda je takoj sklenil, da ujete ribe lastnoročno očisti (v veliko veselje tamkajšnjih galebcev) in jih takoj speče. Pentutarski viri vedo povedati, da se je izkazal tudi pri peki, da so bile ribe hrustljave in sočne ter da ga je pohvalila (toga nega!) celo njegova boljša polovica. Viš, viš!

Saj ni res, pa je!

Otvoritev tünke

Zakaj bi slavnostno odpirali samo avtoceste, mostove in bolnišnice? Zakaj si ne bi za spremembo privoščili otvoritev pristne domače *tünke*? Prav na to je pomislil vrli KARLEK SLAVIČ iz ŠPRINCA, ko je dobil od mame dragoceno mesno darilo. Prijatelji in znanci so skušali zadevo kar trikrat odpreti, pa se je Karlek znašel, jo »opremil« s ključavnico in priklenil na vodovodno cev. Končno pa se je le omehčal in pripravil slovesno (in dobesedno) odprtje – na otvoritvi se je zbralo okrog 50 ljudi, zaigrali pa so celo tamburaši. Ali je »tünke« še kaj ostalo, Pentute ne poročajo.

Jog

Ka pa, če bi se na tandemi pelala rikverc okouli Slovenije?

Šport

Rokovanje šampionov

Profesor EVGEN TITAN (kolo v levi roki) se je v življenju lotil malone vsakega športa, pa vendar bi lahko rekli, da mu je še najbolj pri srcu *bicikel* – v vzratni vožnji je celo NAJ na svetu. Za Ptujčana IVA KLARIČA (klobuk) pa velja, da je bil nekoč vratar sedanje prvoligaške NAFTE. A tudi on je ljubezen do nogometa združil s kolesarjenjem, saj je med drugim prevozil vso Evropo. Nazadnje pa se je s kolesom podal na prizorišče svetovnega prvenstva v nogometu, torej v Nemčijo. Prijateljsko srečanje obeh mož dokazuje, da kljub zrelem letom snujeta se kakšen podvig.

Frbo

Petje

Dokležovske dame ubrano

Naši pentutarski sodelavci se v teh poletnih dneh potepajo po vseh možnih koncih ožje domovine pa tudi širše. Tako so se nam oglasile pevke iz DOKLEŽOVJA, ki so se udeležile 37. pevskega tabora v Šentvidu pri Stični. Skupaj je bilo tamkaj okrog štiri tisoč ubranih glasov, ki tvorijo veliko družino ljubiteljev zborovskega petja. Tablo z napisom prekmurskega kraja je tokrat nosila PAVLA, med sprevedom pa je bil tudi harmonikar JOŽEK, ki je razveseljeval, ko je raztegnil meh, staro in mlado.

Javer

Zapojajte eno še meni!

Mir nebeški vsem!

Pacifizem

Bin Laden
ali sv. Peter?

JOŽEF GRABAR iz KUPETINEC, ki smo ga nekoč odkrili in predstavili v podobi zloglasnega BIN LADNA, se je spreobrnil in zdaj sporoča, da želi vsem ljudem na tej obli mir in vse dobro – naj vam bo tako kot v nebesih, kjer vsakemu cvetijo rožice! Ko se je nedavno oglasil pri znancu SLAVKU v ILJAŠEVCIH, je takoj vzkliknil: »Takšen naj bo moj kotic v nebesih!«

Jog

SAŠA ŽUPANEK (metuljček) in DEMETER BITENC (cigara) ...

... sta
ugotovila,
da je:

- eden dvakrat starejši od drugega,
- prvi vodil več kot 100 maturantskih plesov, drugi pa igral v več kot 180 filmih,
- na tem svetu vedno manj pristnih džentelmenov.

Gospa, moj
poklon!

**DVA
GENTLEMANA**

Je bi tudi
biu král!

Kralj okronan, živel kralj!

Srednji vek

Če mislite, da so javne osebnosti zazrte zgolj v prihodnost, se motite – tako je humorist GEZA nedavno dokazal, koliko mu pomeni zgodovinsko izročilo. Preden je Vestnikov vlak odpeljal na avstrijsko Koroško, je namreč prebral vse knjige o kralju Matjažu. Ta ga je s svojim pogumom tako navdušil, da se je Geza sklenil poistovetiti z njim. Tako so ga v režiji turistične vodnice MARJE TRDINA kronali (dobesedno), kar so z navdušenjem sprejeli Vestnikovi popotniki. Zdaj Pentute pa tudi javnost nestrpno čakajo na prvo uradno potezo Geze – kralja.

Oan liter
traminca, please!

Bruselj navdušen nad Bogojino

To pa ni niti približno tuta – FRANC PUHAN iz BOGOJINE je osvojil BRUSELJ. In to ne kar tako, pač pa z vrhunskimi vini, ki jih je predstavil v evropski prestolnici ob sprejetju podalpske Slovenije v tako imenovano evrsko območje.

Ob tem je predaval evropskim parlamentarcem in jim dopovedal, da najbolj pristni modri pinot oziroma traminec uspevata zgolj na Trnavskem bregu (in seveda v njegovi vinski kleti oziroma Vinariumu).

Zdaj v Bogojini z veseljem pričakuje prve goste – če jih pride iz vsake države EU le deset, je uspeh zagotovljen!

Enologija

A group of people, including children and adults, are standing behind a music stand and microphones, likely performing or singing at a church service. The group is diverse in age and appearance, and they are all looking towards the camera. The setting appears to be indoors, possibly in a church sanctuary.

A large group of people, mostly women, are seated in a hall, many with their hands raised in the air, suggesting a lively event or dance. The room has a high ceiling with a large circular window and a banner hanging on the wall.

Mnogi med zbranimi so doživljali različne milosti in spoznanja Božje ljubezni. Oče James je povedal: »Pri nekaterih ljudeh so občutki krivde povezani z velikimi grehi iz njihove preteklosti. Čeprav so se skesali svojih grehov in opravili dobro spoved, jih njihova krivda muči še naprej, zato naj prosijo GOSPODA za globoko notranje ozdravljenje. Kadar koli v življenju se lahko pojavijo tudi občutki zavrnjenosti, nezaželenosti in neupodobnosti ter ga napolnijo z ljubeznijo.«

Prijatelj Jirži se je vrnil iz Francije in Azurne obale, Karliček iz Prage, sam sem bil malo na Hrvaškem in v Sloveniji, celo na Rožniku, Mariboru in Soboti. Vtisi so bili različni, Jirži je imel sonce, Karliček je bil ostrižen na balin, v Zagrebu je dvanaest dni deževalo. Tako smo se odločili za kratek skupinski izlet v Santa Barbaro, oddaljeno okrog 160 kilometrov iz Los

Angelesa. Promet je bil pretočen, v obmorskem kalifornijskem letovišču nas je pričakoval tradicionalni Festival francoske kuhinje, začinjen s kulturnim programom in skromno turistično ponudbo. Med vožnjo smo komentirali svetovno nogometno prvenstvo. Jirži je priznal, da ga zaradi akcenta ljudje prepoznajo kot Neameričana.

Festival kulinarike

- Stalno sem jim govoril, da sem pač Čeh, in bil sem ponosen na to. Saj vesta, Švejk, Kafka, Havel... Ko smo izpadli iz tekmovalja, sem se Američanom začel predstavljati kot Madžar.

- Jaz sem ostal še dalje Slovenec. Tako kot Madžari tudi mi nismo bili navzoči na zelenih nemških travnikih.

- Ti si navijal za rezervno moštvo, za Hrvate.

- Zelo malo časa. Tudi oni, prav tako kot Čehi in Američani, so

hitro pospravili športne torbe in žene ter odšli domov.

- Mislim sem, da bom v finalu gledal Nemce in Brazilce. Stavil sem z ženo Jitko in seveda zgubil. Rezultat nesrečne stave je obrta glava.

Snel je kapo s ščitnikom in res je imel okroglo glavo - kot v napačno smer brnjena nogometna žoga.

- Kdo ve, kaj je italijanski nogometaš resnično rekel Zidanu, da ga je ta z glavno sunil v prsni koš in položil na zemljo kot vrečo slame?! je rekel Karliček, samo da ne bi več buljila v njegovo lobanjo.

- Gotovo mu ni opsoval srbskega porekla, marveč muslimansko! je rekel Jirži.

- Takšna kariera in takšen klavrn konec!

- Da, za navijače je bil kot Bog. Tudi Bog je imel sijajno zamisel, pa poglej, kaj je nastalo po sedmih dneh!

Zagledali smo se v veselični prostor v majhnem mestnem parku, skozi katerega je nekoč tekla potoka. Zdaj je nastalo okrog posušenega korita, iz kamena kot na mesecu, šotorsko naselje, podobno turškemu obleganju Dunaja. Vse v neredu, brez koncepta. In okusa. Jiržija je spominjalo na indijanski tabor, Karlička na romsko naselje.

Najprej nas je sprejela skupina harmonikarjev v francoskih rdečih baretkah. Igrali so šansone in vabili gledalce iz publike, da se jim pridružijo. Ob strani je stalo še nekaj zlizanih harmonik.

- Opravičujem se, jaz igram samo na klavir, in ker sem v glavnem žalosten, samo po črnih tipkah, je modroval Jirži in se prebijal skozi pisano množico večno radovednih Američanov. Zagledali smo tri metre visok Eifflov stolp iz lepene, v bližini turistično stojnico, kjer si lahko na razglednico napisal ime in elektronski naslov, da te izžrebajo in povabijo na izlet v Pariz.

- Hahaha, se je zasmel Jirži, pravkar sem se vrnil iz Francije.

Zavili smo med nove stojnice. Na eni smo kupili carski praženec za pet dolarjev, posladkan s francoskim sladkorjem. V bližini je treskala črna glasba iz neke nekdanje francoske kolonije. Pri stojnici s pivom, vinom in šampanjcem so nam na levico zavezali rdeči trak kot znak polnoletnosti, da lahko pijemo alkoholne pijače. Plastična časa piva je stala polnih pet dolarjev. Več kot v kakšnem nočnem klubu na Sunsetu.

- Najprej bi nekaj pojedel, potem pa spil, je rekel Jirži iz praznega želodca. Na voljo so bili samo ameriški hamburgerji, sendviči in ameriški sladoled.

- Ali vesta, da je Napoleon slabo govoril francosko, da se nikoli ni naučil vljudno vesti za mizo? Mlaskal je, rigal, jedel je zelo glasno, z roko je jemal meso, pri vsakem obroku se je tako popackal, da se je moral preobleči. Jedel je brez vsakega reda: včasih je najprej pojedel sladico, nato zelo slano juho. Jedel je v naglici; kosilo, sestavljeno iz osmih jedi, je pojedel v desetih minutah.

Mislil sem, da se tukaj ne bomo mogli niti omastiti, je rekel Karliček, in ko smo stopili mimo stojnice s knjigami francoskih enciklopedistov ter ugotovili, da so med lepo izdelanimi platnicami namesto listov leseni vložki, smo se obrnili, se usedli v avtomobil in odpeljali na drugi konec mesta, k morju. Tam smo na promenadi, ki je spominjala na Cannes ali splitsko rivo, parkirali pred ribjo restavracijo, ki pa je bila zaprta, ter odšli v mehiško restavracijo El Toro, precej na robu živčnega zloma in neprikrite lakote. Naročili smo enchilade in margarite in Jirži je vprašal: Kdo že je predlagal, da gremo na ta Festival francoske kuhinje?

Priznal sem, kajti vedel sem, kako je Jirži cenil francosko kuhinjo, in sem ga hotel razveseliti.

- Na tak način bi tudi mi lahko pripravili češko-hrvaški-slovenski festival. Samo pomislita: češko pivo, hrvaški pršut in slovenski šampanjec.

- Dobra ideja, samo kako bomo vse to spravili iz Evrope v Los Angeles. Posebno mesne izdelke?

Karliček je postavil pravo vprašanje, Jirži ga je dopolnil.

- Bomo pa festival naredili pri meni doma. Jaz bom dal vrt, bazen in pivo, Karliček bo prinesel pršut ali kulen, Branko šampanjec.

In tako smo še isti večer sedeli ob Jiržijevem bazenu, pili češko pivo, rezali poljsko klobaso (namesto pršuta) in pili radgonsko penino, ki sem jo prinesel pred dnevi iz Slovenije. Bil je to izjemno uspešen festivalski večer in odločili smo se, da bo postal tradicionalni. V soboto bomo imeli že Drugi festival češko-hrvaško-slovenske kuhinje.

RAZMIŠLJANJE Jasna Vuradin Popović

Beseda moda, ki jo tako pogosto uporabljamo, izhaja iz besede latinskega izvora modus in pomeni mera, način. Pojem moda razumemo v glavnem kot prevladujoč način oblačenja ali pa tudi prevladujoč način vedenja in navad. Prevladujoč način komuniciranja je prenosni telefon, večinoma kupujemo v velikih trgovskih centrih, oblačimo se v cvetlične vzorce in se okrašujemo z velikimi lesenimi verižicami. Prevladujoče je obenem modno ali pa se nam določeni vzorci vedenja ponujajo z namenom, da bi bili prevladujoči.

In kaj moda?

Kdo nam torej »jemlje mero« in narekuje, kaj bo modno in prevladujoče?

Zagotovo tisti, ki ima denar in s tem moč, da se približa množicam, da za svoje ideje uporabi ljudi, s katerimi se lahko množica poistoveti.

In zakaj sledimo modi? Najpreprostejši odgovor je prav v besedi prevladujoč - človek ima zelo močno potrebo, da se prilagaja svoji okolici, da s tem izraža svojo skladnost z družbo in uveljavlja potrebo po sprejemanju, torej da sprejema prevladujoče vzorce vedenja. Seveda ima moda tudi dovolj prostora za razkazovanje individualnosti.

Psihološke teorije, ki globlje razlagajo vzroke sledenja modi, so različne.

Psihoanalitična teorija razlaga, da so vzroki za vnemo, da spremljamo modo, podzavestni, so pa v občutku manjvrednosti. S kupovanjem in nošenjem modnih predmetov blažimo svoj občutek, da nismo dovolj ljubljene in pomembne. (Freud nas ni nič »šparal« in nam je vse povedal naravnost v obraz!) »Lepša« teorija socialnega posnemanja nam je v tolažbo, da posnemamo druge ter brez posebnih konfliktov in globljih vzrokov vzamemo enako kot drugi. Tisti, ki jim zveni ta teorija kot čredni nagon, naj se potolažijo z vzvišeno teorijo, ki pravi, da z modo zadovoljujemo svojo potrebo po estetiki, raziskovanju in samouresničevanju.

Odrasle zrele osebe najbrž nimajo težav z modo. Ob njej uživajo, vzamejo iz nje, kar se jim zdi najprimernejše, se z njo ne obremenjujejo. Dozorevajoči člani družbe imajo pogosto težave z modo - z okraševanjem, izkazovanjem in na splošno z obnašanjem. Za njih se bo treba podrobno in strokovno poglobiti v navedene teorije in jim pomagati, da bi lahko modo jemali lahkotneje, svoje življenje pa odgovorneje.

In kaj moda? Moda je lepa, kdor zna ob njej uživati!

MADE IN USA

Branko
Šomen

Franc Kučan – Sini

Življenje, včasih na robu. Polno nemira in iskanja. Kot barka brez krmila, ki pluje po

razburkanem morju, na koncu pa vseeno najde miren pristan. Že odločitev pri dobrih trinajstih letih, da bo nadaljeval šolanje v Kopru, je nakazovala, da bo Sini, kot mu pravijo prijatelji, svojo življenjsko pot prehodil nekoliko drugače, kot je v navadi pri njegovih vrstnikih.

Ladijski tehnik goji zelenjavo

Odločitev, da postaneš ladijski tehnik, v naših krajih ni ravno pogosta.

Vedno sem iskal nekaj novega, nekaj, kar ni bilo vsakdanje. Ko je prišla v naš razred na Osnovni šoli II v Murski Soboti predstavnica ladjedelnice iz Izole in pokazala fotografije o delu v ladjedelnici ter govorila o šoli, internatu in življenju v prostem času, sem se v trenutku odločil. Star sem bil štirinajst let, ko sva se jeseni z očetom podala v Koper. Drugačen jezik, ki so ga govorili ljudje, ki so hodili mimo naju, drugačne hiše, drugačno okolje in še občutek, kako daleč od doma sem, so mi že na postaji vzeli voljo, da bi hodil na to Srednjo poklicno kovinarsko šolo v Kopru. Zaželel sem si nazaj domov, vendar je oče vztrajal, češ sam si se odločil in zdaj boš tako naredil. Nazaj ne boš šel. V šoli sem bil divji. Bil sem edini Prekmurec, sošolci so bili v glavnem Primorci, ki so ob koncu tedna odhajali domov, tako sem si našel prijatelje v Kopru, ki so me uvažali v tamkajšnje življenje. Velikokrat sem zvečer, s skokom z balkona, pobegnil iz internata v mesto, spoznaval nočno življenje in različne ljudi, na koncu pa sem šolo leta 1981 vseeno uspešno končal ...

... in se zaposlil v ladjedelnici.

Pravzaprav sem tam delal eno leto, da mi ni bilo treba vrniti štipendije. Iz ladjedelnice sem gledal na obalo, kjer so se sprehajali in kopali turisti, jaz pa sem bil v tisti vročini med rjavim železjem na ladji. Potegnili me je. Ne da bi v službi komu kaj povedal, sem se podal na pot. Z avtoštopom po jadranski magistrali. Po treh mesecih sem se vseeno spet oglašil v ladjedelnici. Vprašali so me, ali mislim zdaj resno delati. Rekel sem, da bom, dali so mi »plavega« in spet sem se znašel v doku na ladji. Pa ne za dolgo. Prišla je zima in zaželel sem si smučanja. Tri mesece sem užival na smučiščih po Gorenjskem

Odkod denar?

Denar takrat ni bil problem. Tudi od štipendije sem nekaj privarčeval, saj je bila večja od slabe delavske plače, delal sem prek »študenta«, nekaj sem dobil od doma ... Ko sem se spet oglašil v ladjedelnici, so mi dali knjižico. Iz Izole sem se podal v Ljubljano, študirat.

Začelo se je torej »študentsko obdobje«.

Vpisal sem računalništvo v Kranju in se kmalu spoznal s Palestinko Aljo Budair, ki je študirala živilsko agronomijo. V študentskem domu sva preživela čudovita pravljica leta. Kmalu po vpisu sem študij v Kranju opustil in hodil na predavanja na rudarsko fakulteto. Potem sem se vpisal še na filozofsko fakulteto, na Visoki šoli za socialne delavce sem vzdržal skoraj dve leti. Bilo je zanimivo, pomagali smo starejšim ljudem, jim čistili stanovanja, hodili smo okrog po terenu ... Potem sva se po sedmih letih z Aljo razšla. In to je bil tudi konec mojega študentskega obdobja.

Zaposlil si se.

Spoznal sem Mojco iz Rake pri Krškem. Tam, pri njej, sem živel dve leti in bil zaposlen v Novem mestu pri IMV-ju. Katrce smo delali na tekočem traku. Z njo imam hčerkico Manjo. Ko sva se razšla, sem se vrnil v Sobotu. Pozneje je Mojca odšla v Ameriko. Lani me je poklicala hčerkica. Preden je odšla za mamo v Ameriko, me je hotela videti.

Spet doma!

Da, po desetih letih. Hotel sem novo življenje, vendar so se stvari obrnile drugače. V Murski Soboti se nisem dobro počutil, okolje mi ni ustrezalo, počutil sem se drugačnega, zdelo se mi je, da sem v rojstnem mestu tujec. Zašel sem v skupino mladih, ki so bili sami zase. Nihče se ni vmešaval v

njihovo življenje in tudi oni se niso zanimali za druge. Med njimi sem se dobro počutil.

Tu si se srečal z drogo?

Začel sem tako, da sem začel smrkati (vdihavati) heroin. Potem mi je eden svetoval, da je bolje, če si heroin vbrizgaš z iglo. Manj ga potrebuješ, ceneje je. Prvič sem se »piknil« na WC-ju v hotelu Diana in takrat, prvič in tudi zadnjič, sem doživel »flash«, neke vrste vrhunec, ki ti ga da mamilo. Ko sem si heroin vbrizgal, sem kmalu začutil mravljinco po vsem telesu. Začeli so iti od nog proti glavi. Ko so prišli do glave, se mi je zdelo, da lebdim, da se začenjam dvigovati. Moral sem se prijeti za kljuko, da ne bi poletel. Potem je počilo. Kot ognjemet ob novem letu, kot da bi naenkrat poletelo tisoč raket in se razpočilo v najlepših mavričnih barvah. To je trajalo kakšne tri minute, nato se je vse končalo. Postal sem zaspan, šlo mi je na bruhanje, srbelo me je po vsem telesu. »Pikali« smo se predvsem zato, da bi še enkrat doživeli ta »flash«. Temu se pravi lovljenje zmaja, ker ga nikoli več ne ujameš. Nikoli, tudi če si daš še tako veliko dozo. Prej umreš kot bi ga ulovil. To je trajalo kakšnih šest let.

Kako si prišel do heroina?

Dve leti je še šlo, dokler starši niso zvedeli, da se drogiram. Potem se je začela denarna kriza. Prodajati sem začel svoje stvari, nato domačo zlatnino, jemati denar. Ko drugače ni več šlo, potreba po mamilu je bila namreč vedno večja, sem postal diler. Po heroin smo večinoma hodili v Maribor. Tam sem se spoznal z večjimi dilerji in kriminalci. Vse je začelo iti narobe. Policija ti najde drogo, ki si

jo vzel na up in je ne moreš plačati. Kljub vsemu se vrneš k dilerjem, ker moraš, ker si drogo prisiljen dobiti. Ker ne prineseš denarja, te dilerji pretepejo, za kazen te hudo pretepejo, vendar ti drogo vseeno dajo, da jo prodaš in poplačaš prejšnji dolg in še novega in da ti nekaj ostane za svoje potrebe. To se potem ponavlja, je neke vrste začarani krog.

Se da izvleči iz tega brezna?

V bistvu s tem delaš počasen samomor. Prišel sem tako daleč, da sem si dal revolver v usta in napel petelina, sprožil pa ga nisem. Začel sem jokati. Čeprav sem bil otopel od droge, je v meni nekaj govorilo, da od nje ne smem umreti. Rešitev sem našel v metadonskem zdravljenju, ki je trajalo eno leto.

Je metadon rešitev?

Ne! Morda je rešitev, vendar le, če ga jemlješ le en mesec. Če ga jemlješ, ne da bi ob tem zmanjševal dozo, si ravno tako še naprej odvisen.

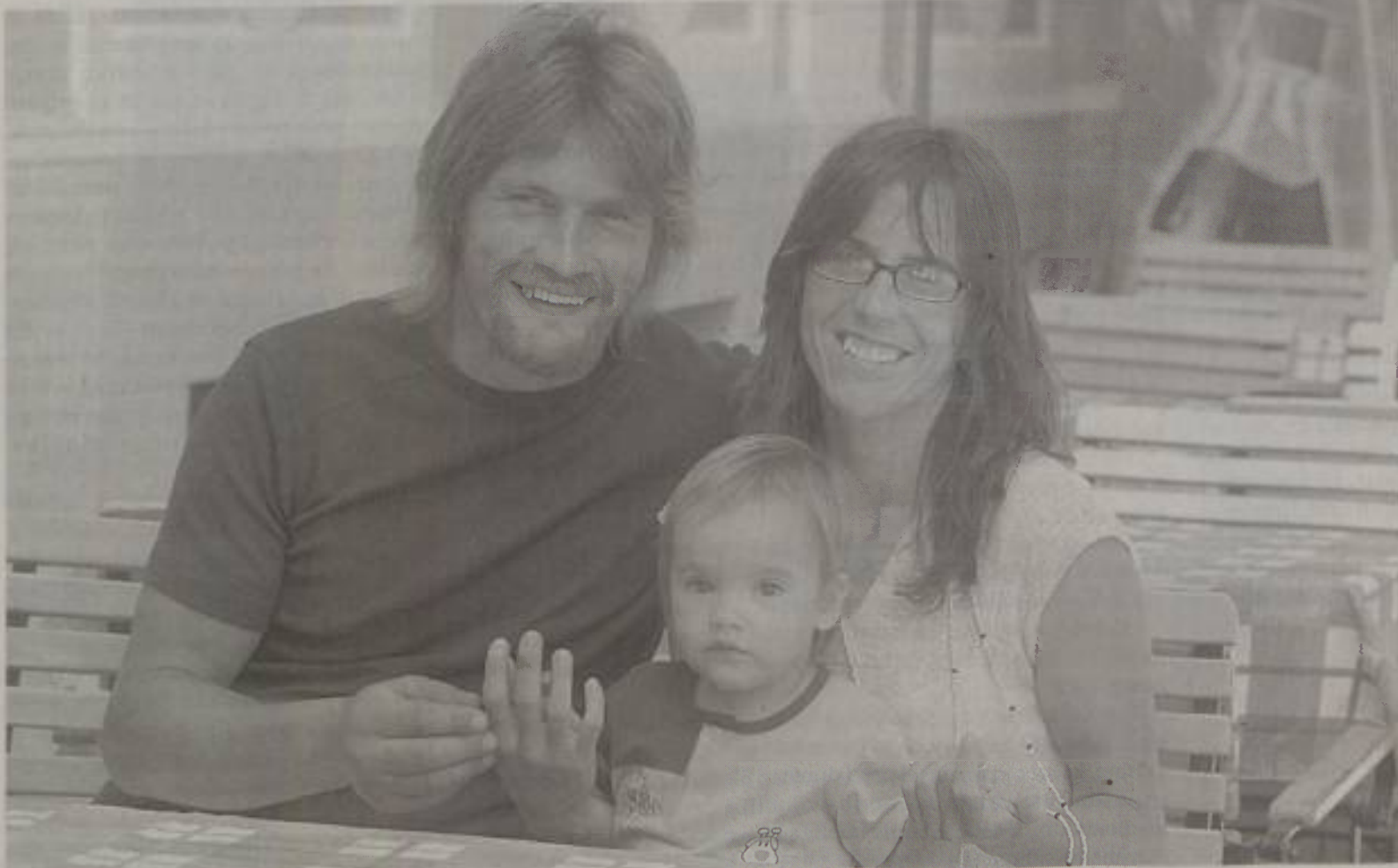
Vseeno si se rešil odvisnosti.

Metadon sem opustil in se ponovno vrnil k heroinu. Na srečo sem v tem času slišal za rastlino bogain, ki uspeva edino v Afriki. To je čudežno zdravilo, vendar moraš verjeti vanj. Ko sem jo dobil, sem jo dolgo držal v roki in jo gledal. Gledal sem jo in si dopovedoval, da me lahko edino ona ozdravi, da je le ona moja odrešitev. O tej rastlini in o tem, kaj pomeni domorodcem v Afriki, bi lahko veliko govoril. Tudi po internetu se da veliko izvedeti o njej. Končal sem tako, da sem imel še 100 gramov heroina. Lepa količina. Vrgel sem ga v straniščno školjko in ga odplaknil. Zavedal sem se, da to ne bo dovolj, treba bo spremeniti okolje. Napotil sem se v Avstralijo. Tam nikogar nisem poznal in tudi angleško nisem znal. Z avtobusom sem potoval iz enega velikega mesta v drugo. V Alice-springsu sem spoznal dve aboriginki. Odpeljali sta me k svojemu plemenu, ki je živelo v puščavi v notranjosti. Deset dni sem preživel tam. Dobro mi je delo in nato sem se kmalu spet vrnil v Mursko Sobotu. Na srečo sem takrat spoznal Natašo. Po treh mesecih sva se skupaj podala v Avstralijo. V Madrasu v Indiji sva motor vkrcala na ladjo, sama pa potovala naprej z letalom. Pol leta je trajalo najino dogodiščin polno potovanje, nato sva se vrnila. Z načrti.

Kakšnimi?

Veliko sem doživel in zdi se mi, da je bilo na moji poti veliko več puščaj kot zelenega. Rekel sem si, da se bom ukvarjal z gojenjem zelenjave. Na poldrugem hektarju imam zdaj dva plastenjaka. Gojim lubenice, papriko, kumarice ... Delo je težko, vendar lahko povem, da z Natašino plačo in mojim zaslužkom dostojno živimo. Upava, da se bova lahko prihodnje leto z dveletno hčerkico Zarjo vselila v novi dom v Križevcih na Goričkem, kjer obnavlja staro domačijo. Načrti bodo izpolnjeni, ko se bodo po njej podili najini trije otroci.

Joseph Maria R.

Visoke poletne temperature v teh dneh marsikoga prisilijo, da se umakne v hladno senco. Za vinogradniki in kletarje pa pravijo, da imajo pri tem prednost, saj poleti svoje delo lahko opravljajo v prijetno hladnih vinskih kletih. Toda le malo ljudi ve, kako občutljivo je vino za temperaturne spremembe in kako veliko je treba delati z njim, če hočeš doseči pravo kakovost. Hladno zavetje kleti v vročih dneh je seveda dodatna nagrada, a brata Vlado in Franc Kupljen dobro vesta, kako trda so lahko opravila v vinogradu in kako natančno mora biti delo v kleti. Oba se namreč ukvarjata z omenjenimi dejavnostmi. Odrasla sta na kmetiji, kjer so že od nekdaj skrbeli za vinograde. Čeprav danes ne živita skupaj v isti hiši, se pri delu dopolnjujeta. Poleg tega njuni domačiji stojita v Okoslavcih druga poleg druge.

Prijeten hlad vinske kleti

Naj... kmetija

Starejši Franc in mlajši Vlado sta zrasla na kmetiji, kjer jim še danes nekateri pravijo Ajlecovi, čeprav je priimek Kupljen na domačiji že več kot pol stoletja. Vse od takrat, ko se je njun oče Franc poročil z mamo Kristino. V začetku je bila pri hiši živina, zgradili so hleve, za katere so opeko naredili kar doma, dogradili hišo, obdelovali so polja in skrbeli za sadovnjak. »Po letu 1950 je oče obnovil za dober hektar vinograda. Nato sta oče in mama vsako leto prihranila nekaj denarja in počasi začela dokupovati zemljišča z vinsko trto, čeprav v tistih letih prejšnjega stoletja razmere za posameznega kmetovalca niso bile tako rožnate kakor na primer za tako imenovani družbeni sektor,« je povedal Franc. Sadjarstvo so pri hiši počasi opustili, nato so v vinograde spremenili še polja. Vinogradništvo in kletarstvo sta postali osrednja dejavnost Kupljenovih. Leta 1994 je njihovo obnovljeno kmetijo uredništvo časopisa Vestnik razglasilo za naj... kmetijo.

Krava ne stopa naravnost

Ker sta bila pri Kupljenovih dva otroka, oba nista mogla ostati na kmetiji. Starši so sklenili, da jo bodo namenili Vlado, ki je tri leta mlajši od Franca. Slednjega, ki je rojen 1950., so poslali v trgovsko šolo v Maribor,

Vlado pa je končal kmetijsko šolo za vinogradnike. A dela doma je bilo dovolj za oba. Kljub redni službi trgovskega poslovođa v Radencih in na Kapeli je Franc pogosto priskočil na pomoč. »Saj smo bili že kot otroci navajeni, da smo popoldne po šoli pomagali na kmetiji.

Vlado Kupljen z najmlajšim prirastkom Kupljenove družine.

Franc in Vlado Kupljen

Velikokrat se je sicer pot iz šole domov zavlekla. Čeprav je bila razdalja le dvakrat po kilometer, je pešačenje trajalo ure in ure, saj smo s sošolci pogosto zavili s poti in počeli vragolije. Ko pa sva z bratom prišla pravočasno domov in nisva bila zaradi tega okregana, nama je mama najprej ponudila dobro kosilo, potem pa je oče že imel za naju pripravljen urnik dela,« smo izvedeli v pogovoru v Okoslavcih. »Najtežje je bilo oranje. Traktorjev ni bilo, plug so vlekli krave. Te pa niso prav pogosto znale hoditi naravnost. Oče je bil za plugom, midva z bratom pa sva stopala ob kravi, da ni zašla levo ali desno. Rezultat

je bil, da nama je krava večkrat stopila na boso nogo, midva pa sva na ves glas zavpila. Oče seveda ni bil zadovoljen, toda vseeno nam je uspelo končati delo,« se spominja Franc. Pri tem izvemo, da so imeli Kupljenovi med prvimi v vasi traktor in druge stroje, ki so jih potrebovali za napredek kmetije.

Srečelov za sošolce

Frančeva trgovska žilica se je pokazala že v ranih letih. Že z dvanajstimi je za sošolce in prijatelje organiziral srečelov, iz katerega je nastala prava veselica s harmonikarjem. Danes je odgovoren za trženje in uveljavljanje vina iz Kupljenovih kleti. Čeprav imata z bratom ločeni gospodarstvi, svoje vinograde in kleti, nastopata na trgu skupaj. Vlado prodaja vina, ki jih Franc nima, in obratno. Franc tudi skrbi za promocijo vina, odkupuje od Vlada grozdje, brat pa poskrbi še za delo s strojno mehanizacijo v Frančevem vinogradu. Pred nedavnim je Franc dogradil vinsko klet, v kateri je prostora za 50.000 litrov vina. Okoli 40 odstotkov ga prodajo kot odprto vino, s preostalim napolnijo buteljke. Le onadva vesta, koliko neprespanih noči in truda je treba vložiti, preden iz mošta nastane zelo dobro vino. Franc je celo pustil delo poslovođa in zdaj se ukvarja izključno z vinogradi in vinarstvom. »Najprej moraš imeti veselje in ljubezen do dela in do vinograda, šele nato pride na vrsto zaslužek. Če bi z bratom mislila samo na to, koliko bi se dalo zaslužiti s prodajo vina, bi že zdavnaj morala prenehati. Cene žlahtne kapljice so na trgu enake že več kot deset let, stroški pridelave pa naraščajo,« smo izvedeli pri Kupljenovih. Kljub vsemu je njun trud poplačan z visokimi nagradami za kakovost vina. Oba imata v kletih slovenske vinske prvake. Franc je v Ljubljani prejel zlato medaljo za traminec, Vlado pa za laški rizling.

Franc Kupljen

V vročini in mrazu

Ko so v vinogradu večja dela, kakor je na primer trgatve, pri Kupljenovih nikoli ne zmanjka pridnih rok. Pomagajo sorodniki, pomagata Vladova hčerka Irena in sin Iztok, pomagajo prijatelji, zaradi velikih vinogradov je treba tudi najeti delavce, ki pridejo obirat grozdje. Vladova žena Marija je takrat glavna gospodinja. »Trgatev ni prava, če ni njenih dobrih jedi ter dobrih gibanic in kvasenic,« je povedal Franc. Dobrote se znajdejo na mizi tudi v njegovem vinotoču, kjer gostom pogosto pripovedujejo o pridelavi vina in prisluneh njihovem vprašanju. In ko se bo poletje poslavljalo iz dežele ob Muri, bo to znak, da se morajo Kupljenovi pripravljati na novo vinogradniško in kletarsko sezono. Vročina in mraz se pač izmenjujeta. Sončni dnevi bodo poskrbeli za kakovost grozdja, mrzle zimske temperature pa za kakovost ledene trgatve. Pri Kupljenovih jo ponavadi imajo na lucijino.

Dejan Fujs

Zadnji rabin v Murski Soboti

Pismouki oziroma rabini so v starem Izraelu razlagali Postavo, jo vnašali v vsakdanje življenje – bili judovski učenjaki v Judeji. Od 1. stoletja našega štetja so bili rabini izobraženci, učitelji zakonov. Ko so bili Židje razseljeni po svetu, so rabini dobili od verske skupnosti plačilo, s katerim so lahko vzdrževali družino, ki pa po večini ni bila majhna. V srednjem veku za svoje delo niso dobivali plačila, ker so poleg svojega verskega poslanstva opravljali še kakšno drugo delo, ki je bilo finančno donosno. Danes morajo končati rabini šolo ješivo, diplomirati, priporočljivo je, da si pridobijo akademsko diplomono na judovski teološki fakulteti in tudi doktorirajo iz humanističnih ved.

V judovski skupnosti ali na določenem ozemlju, kjer je bilo več rabinov, so izbrali vrhovnega nadrabina.

Po letu 1919 je bil soboški rabinat, ki je prvotno spadal k osmim okrajem izraelitske občine v Sombatelju, ki je bila pod patronatom državne izraelitske pisarne v Budimpešti, upravno in teritorialno odrezan od Madžarske. Tako so v odboru izraelitskih občin vrhovni člani izbirali za svoje sinagoge in člane rabine, ki so se prijavili na razpis. V Prekmurju so delovali rabini že od 19. stoletja naprej, morda že prej. Zadnji murskosoboški rabin, ki je še danes v spominu nekaterih, je bil dr. Lazar Roth.

Njegove ovčice, kakor bi lahko rekli njegovim vernikom, članom Izraelitske občine Murska Sobota, pa živijo širom po svetu, le nekateri so ostali v Murski Soboti.

Poznal ga nisem, a ne bi mi bilo žal, če bi ga srečal in bi razpravljala o Mojzesovih knjigah, eksodusu izvoljenega ljudstva v obljubljeni deželi in še naprej o začetkih Freudovih psihoanaliz ter razglabljal o njegovem tradicionalnem okolju, morda bi povedala kaj o Jungovih arhetipih in sanjah, kar je bilo dano že Jožefu v Egiptu, še prej pa Jakobu.

Svetovljansko rad prisluhnem pogovorom redkih ljudi, ko se ti s sentimentalnostjo spominjajo zadnjega rabina v prekmurski prestolnici.

Krog Rothove črede pa ni bil od leta 1929 vezan samo na Mursko Soboto z okolico, ampak na vso Slovenijo, kjer je Judom podajal Božjo besedo, razen Lendave, ki je ostala samostojna židovska občina s svojim rabinom.

Dr. Lazar Roth je imel doktorat iz filozofije in bil vsesplošno razgledan človek. V svojem rabinariatu v Murski Soboti je imel bogato knjižnico, na policah katere so se vrstile verske knjige: Tanah, Talmud, kabalistična literatura, starozavezna Biblija, židovski molitveniki v hebrejskem ali kakem drugem jeziku in druge, pogosto pa v hebrejščini na eni strani in v kakem evropskem jeziku na drugi strani knjige. Ne samo nabožne knjige, vrstili so se tudi Parmenidovi, Platonovi, Aristotelovi, Avgustinovi, Tomaževi, Descartesovi, Avicijenovi, Leibnitzevi, Kantovi, Marxovi, Leninovi, Solovjovevi, Martainovi, Jaspersovi, Sartrovi, Bergsonovi, Blondelovi, Heideggerjevi, Unamunovi, Rousselotovi in spisi drugih filozofov. Na posebni polici so bila zbra-

Dr. Lazar Roth

Bojan Zadravec

na dela o metafiziki. Po besedah enega od pričevalcev, ki se je mudil v tisti prekrasni knjižnici, izve mo: »Ko človek z očmi boža vse te dragocene (po vsebini) spise in filozofska dela s socialno, politično, zgodovinsko in etično tematiko, se nehote vpraša, kakšen je ta mož.«

Bila bi velika škoda, da bi zadnji soboški rabin odšel v pozabo, ne da bi o njem napisali nekaj besed, ki naj bodo v spomin njemu, hkrati pa v vednost mladi generaciji, tudi Sobočanom. Dobro je vedeti, da je v tem podeželskem mestecu nekoč živela tudi elita poštenih ljudi. Ne mislim na izkoriščevalce in tiste, ki so bili izkoriščani, ampak bi se reklo, da so bili kulturni ljudje, med njimi tudi filozofski tipi, kot je bil gospod Roth.

Življenje dr. Lazarja Rotha

Opisujejo ga kot široko razgledanega moža živahnih oči, ki je govoril deset jezikov in bil v petih sposoben pridigati, in to tako dobro, da so ga zaradi globokoumnih govorov v sinagogo hodili poslušati tudi verniki drugih veroizpovedi in ateisti. Rodil se je 25.

MURASZOMBATBOL

Izraelita imaház

Soboška židovska sinagoga, ki je stala v Lendavski ulici. Zadaj je vidno rabinovo stanovanje. Le komu je bila v napoto, da so jo leta 1954 porušili? – Ljudje, ki so opazovali dogajanje v Soboti, so mnenja, da je sinagoga nekatere motila zato, ker je bila verski objekt, in ne zato, ker so potrebovali prostor za prvi soboški blok.

januarja leta 1877 v tradicionalni verski judovski družini v Jalšavi na Slovaškem. Diplomiral in doktoriral je v Nemčiji in nato odšel v Beograd, kjer je postal tajnik vrhovnega rabina dr. Isaka Alkalaya, ki je bil najvišji duhovni organ Židov v Kraljevini

Ker pa se je v tridesetih letih antisemitizem stopnjeval, so učenci prihajali na rabinariat, kjer so dobili znanje o izraelitski veri, kulturi in uradnem judovskem jeziku, hebrejščini. Na gimnaziji je bil zelo spoštovan profesor in pravijo, da je od njega kar

Pri verskem opraviilu je bil oblečen v dolgo črno pokrivalo, plašč, na glavi pa je imel črno kapo, kipo. Ogrnjen je bil z molitvenim pregrinjalom, ob prazniku sprave (jom kipur) pa si je nadel dolgo belo pregrinjalo, imenovano kitl, ali srajco z belo kapo.

Mag. Franc Kuzmič

Po osemletnem delovanju v Murski Soboti je dr. Henrik Kiss leta 1921 odšel za višjega rabina v Novi Sad in v Murski Soboti ni bilo rabina vse do jeseni leta 1926. Verske zadeve sta urejala v tem obdobju predsednik izr. občine in kantor, obredne pa rabin iz Lendave. Ob prihodu rabina dr. Lazarja Rotha, ki je poprej služboval v Beogradu in bil Alkalayev tajnik, v Novem Sadu poučeval na gimnaziji latinščino, v Mursko Soboto pa je prišel iz Djakova, kjer je bil prav tako zelo agilen, je v Murski Soboti in Prekmurju sploh organizacijsko in versko življenje s težavo uspevalo in večjega napredka na tem področju ni bilo več zaznati. Soboški Židje so bili aškenazi, neologi, dejansko vsi trgovci in podjetniki ter sorodnih dejavnosti.

Rabin kot zelo razgledan (obvladal je menda deset jezikov) se je rad družil z redkimi intelektualci v mestu (duhovnikoma obeh veroizpovedi, gimnazijskimi profesorji ter agilnimi dijaki in študenti). V letih 1926–1941 je na

srednjih šolah v mestu poučeval izr. verouk. Naposled je duhovno pokrival celotno Slovenijo. Nikakor pa se ni mogel vživeti v novo okolje. Zatrjeval je, da je bil v Prekmurje premeščen kazensko. Zakaj?

Vse to ga je mučilo in potiskalo v vedno večjo samoto. Zaznal je tudi prihajajočo katastrofo fašizma, o kateri je celo javno govoril in nanjo opozarjal. S prihodom okupatorja so ga kot mesianista in jugoslovansko usmerjenega odstranili, 26. 3. 1942 je odšel v Bekes na Madžarsko in naposled končal v krematoriju v Auschwitzu 17. 10. 1944, kakor skoraj vsi prekmurski Židje, med katerimi je poldrugo desetletje deloval kot dušni pastir.

Sodobniki intelektualci se ga spominjajo kot samskega in drobnega možička živahnih oči, duhovitega debaterja, ki je imel sposobnost zelo ostre analize. Njegovi govori in pridige so bile globokoumne in preciznih definicij. Po besedah gimnazijskega profesorja B. Teplyja bi »v večjem mestu in kulturnejšem okolju gotovo zaslovel daleč naokrog«.

Židovska ulica v Novem Sadu pred 2. svetovno vojno. Tam je dr. Roth poučeval, preden je prišel v Mursko Soboto.

SHS, ustanovljen leta 1923. Vrhovni rabin Alkalay je bil istočasno predsednik Zveze rabinov Kraljevine SHS. Ni bilo naključje, da so za tajnika vzeli Rotha, ampak so to storili po premisleku in najprimernejši za to mesto je bil s svojim znanjem in marljivostjo prav on. Med tem je poučeval, kolikor je znano, še jezike.

Leta 1926 je prišel za rabina v Mursko Soboto, kjer je bilo to mesto prazno že pet let. Stanoval je v veliki hiši, imenovani rabinariat, ki je stala poleg sinagoge v Lendavski ulici. Tam je imel trisobno stanovanje, zaposleno pomočnico in kuharico.

Poleg svojega dela v zvezi z verskimi zadevami je na soboški šoli in gimnaziji poučeval židovski verouk.

žarelo znanje. V posvetnem življenju je deloval kot navaden meščan. Nekoč so se soboški intelektualci srečevali po kavarnah in med njimi ni manjkalo spoštovanega rabina, s katerim so se zelo radi spuščali v debate. Vedno je bil poln svetovnih novic in dobro je vedel za vse dogodke, ki so grozili judaizmu v takratni Evropi.

Ljudje so bili presenečeni, ko so srečevali katoliškega kanonika Janoša Slepca, evangeličanskega pastora Štefana Kovača ter judovskega rabina dr. Lazarja Rotha. Ti so se po soboških ulicah skupaj sprehajali in bili tako zatopljeni v razprave, da niso videli nikogar okoli sebe. To so bili trije vrhovi verskih skupnosti v mestu.

Kot verski vodja, ljubitelj, učitelj in proučevalec modrosti tudi takrat, ko je čutil vpliv nacizma, ko je čutil prihodnjo kalvarijo židovskega naroda, ko je doživljal razbijaško in uničevalno moč hudobije in zla, ni pozabil na osnovno resnico in zakonitosti Bitja in bitij ter življenja, da nam je slednje vsem podarjeno in se razvije in krepi, ko se daje.

Naj bo blagoslovljeno Njegovo veliko ime – za vedno in na veke vekov! To je v hebrejščini takole zapisano:

Jehe šeme raba meverah lealam ulalme almaja!

»Izraelska verska občina v Murski Soboti je v zadnji dnevaj dobila svojega rabinara v osebi g. dr. L. Rotta. Imenüvani gospod de včio tudi na sobočkoj gimnaziji izraelski veronavuk.«

(Tako je bilo zapisano v časopisu Murska Krajina dne 3. oktobra leta 1926. Ta novica je bila zapisana tudi v vseh takratnih slovenskih časopisih.)

Ga. Greta Fürst - Gutman

(rojena v M. Soboti, sedaj živi v Izraelu)

Moj oče Edmund Fürst je bil predsednik Židovske občine Murska Sobota in bil seveda prisoten pri izbiri rabina v Murski Soboti. Leta 1926 so prihajale številne prošnje rabinov, ki so želeli priti služiti v Mursko Soboto. Moj oče in tudi drugi so bili vsi za dr. Rotha. Res je bil dober človek in zelo inteligenten. Dr. Roth je bil v mestu zelo znan. V Mursko Soboto je prišel sam. Pred njim je bil rabin Kiss.

Učil me je verouk in hebrejščino. Rabin dr. Roth me je zelo spoštoval, in ker sem bila hčerka židovskega predsednika, me je velikokrat povabil k sebi v stanovanje, ki je bilo poleg sinagoge. Dejal mi je: »Če hočeš priti k meni v stanovanje, ti bom kaj povedal in te naučil.« Nisem vedela, o čem naj bi se z njim pogovarjala, ker je bil zelo razgledan, jaz pa še skoraj otrok. Večkrat sem mami dejala: Le kaj naj mu povem?

V trisobnem stanovanju je bilo na tisoče knjig. Vedno mi je razkazoval veliko knjižnico, ki jo je imel. Razlagal mi je filozofske stvari, ki sem jih težko razumela. Govoril je zelo pametno in bil široko razgledan. Nisem šla vedno k njemu, ko me je povabil, in včasih mi je kar žal, da sem zamudila duhovno bogate pogovore.

On je prihajal k nam zelo pogosto, že zaradi očetove funkcije v izraelitski skupnosti. Tudi po smrti mojega očeta Edmunda Fürsta leta 1929 se je pri nas zelo rad ustavljal.

Ga. Lilly Heimer - Kožič

(rojena v M. Soboti, danes živi na Hrvaškem)

Kako da se ne bi spominjala našega rabina? V sinagogo smo hodili k obredom, učil me je verouk in bil nam je sosed. Naša hiša je stala poleg sinagoge in velike hiše, v kateri je imel dr. Roth trisobno stanovanje.

Moj oče Evgen in stric Arnold sta imela trgovino.

Še danes se dr. Rotha zelo dobro spominjam, kako se je v svoji črni obleki s srebrno palico sprehajal po mestu in vsakega, ki ga je srečal, lepo nagovoril.

Zelo rad je zahajal v kavarno in se tam pogovarjal z imenitnimi meščani, ki so ga bili zelo veseli.

Kadarkoli si prišel k njemu v stanovanje kaj povprašat, je bil zelo vesel. Imel je tudi že telefon, tako da je komuniciral na daljše razdalje.

Dobro se spominjam, kako je bilo, ko je odhajal iz Sobote, ker je moral oditi, in to zaradi Nemcev. Takrat ni govoril nič, le pomahal mi je v slovo.

To je bilo zadnjič, da sva se srečala.

Dr. Jožef Smej, pomožni škof

Kot dijaki smo pešali iz Bogojine prek travnikov v Tešanovcih, Noršincih v Mursko Soboto. Hodili smo peš in na drogu smo nosili nekaj hrane, ker je študent zmeraj lačen. Šli smo bosi in šele v Murski Soboti smo se obuli, in sicer malo pred sinagogo. Tam je zunaj že stal dr. Lazar Roth, rabin. Spominjam se ga, da je imel črno brado, tako da je bil sorazmerno v najboljših moških letih. Vedno nas je lepo sprejel, kar je bilo zanimivo. Dijake je imel zelo rad, govoril je z nami, mi pa smo se ga nekoliko bali, ker smo bili stari 12, 13 let.

Bali pa smo se ga zato, ker smo bili takrat tako nekako katehizirani, poučeni, da so pač Judje nekako zakrivali Jezusovo smrt. Pa tudi takrat še nismo imeli toliko pameti, da bi vedeli, da Judje takrat niso vedeli kaj delajo, saj apostol Pavel in Peter pravita, da so to storili iz nevednosti. Pavel pravi, če bi bili vedeli, da je to pravi Bog, in bi se tega zavedali, ne bi storili tega in bi zahtevali smrt od Poncija Pilata s križanjem.

Tako smo se Judov bali, zato nismo tako sproščeno govorili z njim. Toda on nas je razorožil s svojo ljubeznijo, saj je tudi v Stari zavezi največja zapoved »Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem svojim srcem«, druga pa je podobna: »Ljubi bližnjega kakor samega sebe.« Rabin nas je zmeraj lepo sprejel.

Božja milost je morebiti toliko delovala v njem, da je bil prepričan, tako kakor pač Judje, da Jezus še ni Odrešenik, da je samo prerok. Zato Judje še zmeraj pričakujejo Odrešenika.

Potem smo se srečali z judovskim velikim rabinom Rothom, ko je doktor Tomaž Kelenc, naš veroučitelj, nas dijake peljal najprej v evangeličansko cerkev, nato pa še v judovsko sinagogo, kjer je ta judovski pismouk vzel zvitek Svetega pisma, ga lepo odvil in iz njega bral hebrejsko besedilo. Od tega hebrejskega blaglasnega besedila sem si zapomnil samo besedo Juda, ki jo je rabin zelo lepo poudarjal. Vemo, da je bil Jezus Judovega rodu. Jakob je imel dvanajst sinov, to so dvanajsteri judovski rodovi in Juda kot najstarejši.

**Nadrabin
dr. Lazar
Roth.
To je edina
njegova
ohranjena
fotografija.**

**G. Ivan
Camplin,
železomašnik**

Soboški rabin je v Maribor hodil učiti židovske otroke verouk. Tja se je vedno vozil v vlakom. Nekeč je nanoslo, da sva na vlaku sedela skupaj, ko sem se tudi jaz kot študent peljal iz Maribora. Bil je zgovoren mož, tako da sva začela debatirati o filozofiji, teologiji, smislu našega bivanja, o Stari zavezi in tudi Novi zavezi. Začela sva se pogovarjati o Svetem Pavlu, ko pravi: »Jaz tudi berem Novo zavezo. Jaz tudi čitam Svetoga Pavla – hja, veš to je bil zelo inteligenten mož!« Pogovarjala sva se o življenju sv. Pavla, da je bil Jud iz Benjaminovega rodu, doma iz Tarza, o tem, kako je bil vzgojen pri Gamalielu, višjem judovskem rabinu. Saj Pavel se je najprej imenoval Savel in je najbolj divje preganjal kristjane in bi jih v tistem času vse pobil, vendar ni imel božjega dovoljenja. Prišla sva do sklepa, da nam je kristjanom in Judom skupno Sveto pismo. Stara zaveza za njih, za nas pa še zraven Nova zveza.

Takrat sem tudi zvedel, da je rabin bral Pavlova pisma v grščini in mi jih tudi citiral.

Rabin Roth je bil zelo pameten človek in mi je celo povedal, da imam pravo filozofsko čelo in da iz mene še nekaj bo. Takšni so moji spomini na tega človeka.

Ga. Theresa Pollak - Schöntag

(rojena v M. Soboti, danes živi v Izraelu)

Mladi generaciji rada pripoveduje o časih, ko je živela v Murski Soboti. Na fotografiji stoji skrajno desno, zraven hčerke Dalie in avtorja članka.

Spodaj v veliki hiši (rabinariatu) poleg sinagoge je stanoval židovski šahter z ženo, zgoraj pa na eni strani rabin, na drugi pa kantor, ki je imel ženo in dva sina. Rabin je bil brez družine.

Spominjam se ga zelo dobro. Moji starši so bili zelo pobožni ter hodili redno v sinagogo in z rabinom smo se zato pogosto srečali. Moja družina je bila z njim zelo dobra.

Jaz in moja brata smo vojno preživeli in tudi zelo veliko pretrpeli. Moji starši, bratova družina ter drugi sorodniki in večina drugih Židov hudega trpljenja ni preživela, tudi rabin se ni izognil strašne smrti v Auschwitzu. Dal mi je pomembne nauke za življenje, tudi te, da sem po vojni premagala vse stiske in izgube svojih dragih ter začela novo življenje.

Zelo sem ga spoštovala.

Iz soboške sinagoge je ohranjen del zvitkov Tore.

JULIJ

Zaspano otoško mesto, mirno, jutranji espresso ali dolgo spanje, ležanje na mokrih kamenčkih, vaška cerkva z belim zvonikom, sladoled, majhne trgovinice, tržnica na dvorišču hiše: olivno olje (ekstra deviško), orehovec, prošek, jabolka, bučke, hruške, rožmarin, sivka ... Izberi jih raje kot skakanje po trampolinu. Ko ustaviš čas, ni minute, ure, dneva – je le svetloba in je tema, sta luna in sonce in so zvezde, izmenjaje.

Sredi vsega stojimo majhni in prosti (časovnih) okov ... dokler se po koncu dopusta zopet ne vrnemo vanje. Žal (ali ne?).

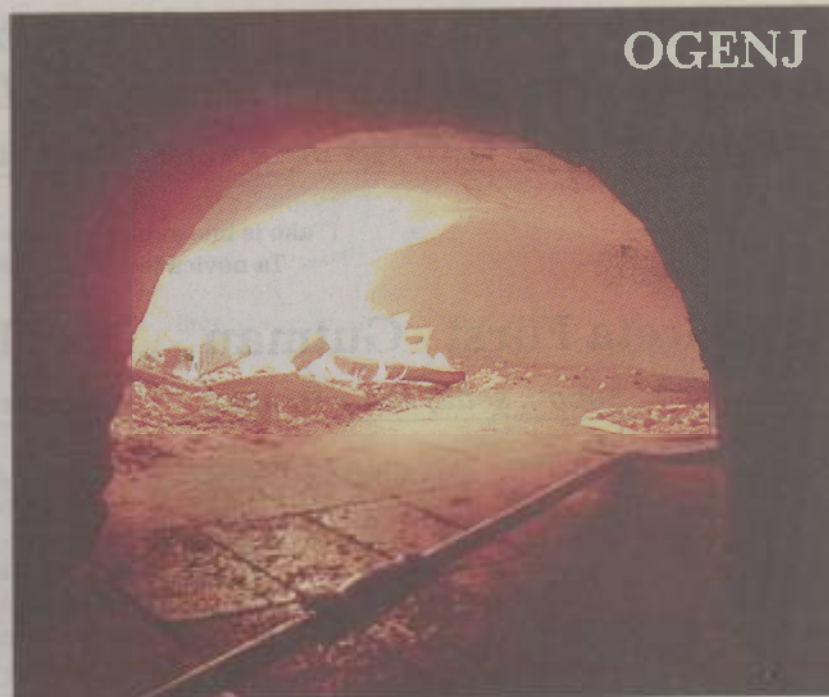
ODBOJKA NA MIVKI

Med 12. in 16. uro popoldan se izogibajte soncu, namažite se s sončno kremo in pijte veliko vode. A kaj, ko ne moremo vsega dneva preležati v senci – odbojarska igrišča, posuta z mivko, kar čakajo na žogo in skakajoče podplate, ki bodo dvigovali pesek, ta pa se bo lepil na telesa. Rekreativna je vsekakor dobrodošla. Fantje so se razvedrili z igro odbojke. Kdo je zmagal? Kaže, da jim niti vročina ne more do živga. Medtem ko sem postajala na soncu vsa vrtoglava in obenem še žrtev podivjane čebele, so oni polni energije spravliali žogo (večinokrat) čez mrežo. Potem pa malo v senco, fantje!

PIKNIK

Če se ob toplem dnevu sprehodiš po uličicah med hišami, kaj hitro postaneš lačen. Popoldansko lenobno družinsko ali prijateljsko druženje ob dišečem mesu z žara, hladni pijači ter zabavnih igrar in pogovorih. Ampak ne dovolite, da bi bilo obračanje mesa le v domeni moških, saj ga ženske znajo ravno prav začiniti in še bolj speči. Če pa piknik organizirate celo kje ob vodi, kamor lahko pomočite noge ali se okopate, še toliko bolje!

OGENJ

Ana Čelec iz Murske Sobotice nam je poslala fotografijo s pripisom: »Krušna peč poljublja slastno pico ... Odlična svetloba v peči kaže podrobnosti, ki se v njej razvijajo. Za gurmane!«

MMM ...
MORJE

Vročina, lepi fantje, dekleta, zabava in nič boljšega kot ohladitev v morju. Pa poležavanje na plaži in polzenje solnih kapljic s telesa. Odročni zalivčki in osamele plaže, uživanje in sprostitve. Se je komu zahotelo morske klime?

JULIJ

Čudoviti spomini o morju v mojih ranih otroških letih. Ni bilo lepšega kot to, ko so mi starši dejali, da se gremo »čofkat«. Sledilo je enotedensko pakiranje in evforija pred odhodom in že smo se odpeljali, nabasani do vrha. Ponavadi niti streha avtomobila ni izostala, da ne bi bilo tudi na njej kaj privezano. »Kako dolgo še,« je bila vodilna nit vsakih počitnikov.

In ko smo v daljavi zagledali lesketajočo modrino, je sledil vzklík: »Morjeeee!« Odpočijte si oči s kratkim dremežem, in če trenutno nimate možnosti, da bi skočili v morje, vsaj v mislih odpotujte, kamorkoli želite.

Zanimive, posebne, nenavadne, norčave, čisto običajne, kakršne koli fotografije nam pošiljajte na naslov: Podjetje za informiranje (s pripisom Penovi Utrinki), Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobotica, ali na naslov: utrinki@gmail.com.

Avtorja objavljene fotografije tudi nagradimo!

SPUST PO REKI MURI

V juliju je občina Beltinci izvajala projekt »Dol po Muri«. Na poti so se udeleženci srečali z

naravnimi, kulturnimi in etnološkimi značilnostmi ter kulinaricnimi užitki. Začetek spusta je bil na Petanjcih,

nato pa so pot nadaljevali skozi Krog, Veržej, Ižakovce, Bistrice, končna točka pa je bila Gibina.

Maja Prettner,
Staša Pavlovič

Ko svoj dopust načrtuješ tam, kjer je na pripravih tvoj najljubši nogometni klub

Stehe auf, wenn sie die Schalker sind

S Kolo pripovedujeva šalo: praviva, da midva ne iščeva nogometa, temveč nogomet najde naju. Prevedimo: nežnejši spol dostikrat žvrgoli: zmeraj le ta nogomet, o drugem se sploh ne znate pogovarjati, na televiziji se vrtijo le tekme ... Drage moje, to ni res: v roke vzemite daljinca in preglejte ponudbo programov. Stavim, da na vsakem tretjem predvajajo nogometno tekmo ali vrtijo posnetek nogometa.

Zapeljite se skozi Pomurje: skoraj vsaka vas ima svoje nogometno igrišče. Igrišče, na katerem se domačini vsaj enkrat tedensko podijo za okroglim usnjem. Pozimi se dogajanje seveda preseli v telovadnice. Sklep: ni nam treba iskati nogometa, ker on najde nas. Praktičen primer: petnajstletni Benjamin Žilavec iz Černelavec je našel nogomet ali bolje: nogomet je našel njega. Pojdimo od začetka! Benjamin je preprost najstnik, sin zdomcev, ki delajo v nemškem Solingenu in ki ima zelo veliko ljubezen: je navijač nogometnega kluba Schalke 04. »Navdušil me je stric Franc. Sedem let sem imel, ko me je prvič peljal na tekmo,« pravi. Benjamin ima polno sobo navijaških artiklov Schalkeja, na dresu zbrane avtograme večine igralcev in kopico fotografij z zvezdniki, njegov stric pa je šel še dalje: v avtu se kar tare zastavic najljubšega kluba, ko je igrala nemška reprezentanca svetovno prvenstvo, je na njegovi hiši v Doljnih Slavečih visela nemška zastava.

Nogometni klub Schalke iz Gelsenkirchna je ena od ikon nemškega in tudi evropskega nogometa. Klub izhaja iz tako imenovanega Ruhrgebieta – rudarskega območja v Nemčiji. V svoji zgodovini je osvojil skorajda vse, razen naslova evropskega nogometnega prvaka. Poglejmo novejšo zgodovino: 1997. leta je »padel« pokal Uefe in 2002. nemški pokal. V klubu je igralo mnogo znanih igralcev: med drugim Jens Lehmann in Olaf Thon. Majico Schalkeja je nosil tudi zdajšnji slovenski selektor Brane Oblak. Me- sto se ponaša z enim najsodobnejših stadionov na svetu: Veltins Arena. Stadion sprejme 64.125 ljudi (podatek Benjamin izstreli kot iz topa). Ima kapelico za molitve in prostor za pridržanje preveč razgretih navijačev. S posebnim pokrovom se lahko zapre streha stadiona: na njem so že igrali rokometno tekmo, kjer je padel rekord

Bordon, Krstajič ... In z njimi – ko so opazovali treninge – njihovi najzvestejši navijači. Nekateri so si celo uredili dopust tako, da so lahko bili zraven (beri: žena, gremo na dopust tja, kjer bo treniral Schalke). Benjamin med smehom pravi: »Mami sem rekel, da moramo biti v Sloveniji štiri tedne, ker sem vedel, kdaj pridejo na priprave.« Schalke je torej kar nekakšna institucija za navijače. In mnogi med njimi imajo nogometne čevlje zmeraj v avtu. Da po treningu odigrajo malce nogometa s svojimi ljubljenci.

Zato: Stehe auf, wenn sie die Schalker sind ...

Andrej Bedek

100-odstotno Königsblau (kraljevsko moder). Foto: T. K.

Trenutno je največji zvezdnik kluba in tudi najbolj priljubljen Benjaminov igralec napadalec Kevin Kuranyi. Pri Schalkeju med drugim igrajo še turška dvojčka Altintop, Brazilca Lincoln in Bordon, Srb Krstajič, Urugvajca Rodriguez in Varela ...

Moštvu iz Gelsenkirchna pravijo Meister der Herzen (prvaki v srcu). Vzdevek so dobili po dramatični končnici prvenstva leta 2001, ko jim je Bayern v zadnjih sekundah zadnjega kola dobesedno speljal naslov državnega prvaka.

obiska pri rokometu, in organizirali tekmovanje v biatlonu. Travnna površina se po tirnicah lahko odstrani. V okolici je kar 36 restavracij s pijačo in hrano. Poznate Nemce: pivo in žemlja s klobaso.

In prav ta Schalke si je za mesto priprav in nabiranja moči za novo sezono – nastopili bodo tudi v pokalu Uefe in sodijo v širši krog kandidatov za naslov nemškega prvaka – izbral sosednji Bad Radkersburg. Tako so se le streljaj od naše meje potili igralci kalibra Kuranyi, Lincoln,

Brazilec Lincoln je eden najboljših igralcev Schalkeja in Bundeslige. Tudi na treningu v avstrijski Radgoni je z raznovrstnimi udarci in potezami dokazoval svoje mojstrstvo.

Benamina je na treningu trener Nemcev Mirko Slomka (levo) povabil, naj zaigra proti njemu. Sicer so se v avstrijski Radgoni po treningih igralci in strokovno vodstvo kluba – celotna odprava je štela kar pet avtobusov – redno družili z navijači.

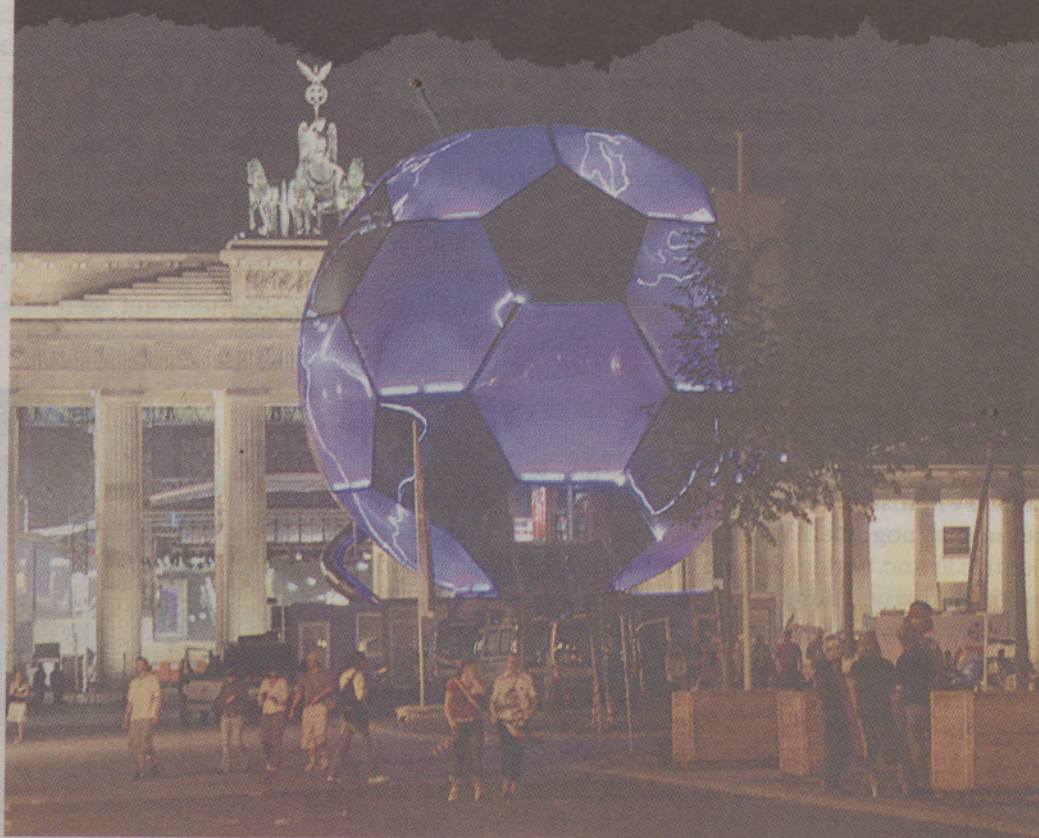
Sem Igor Kolenko, direktor podjetja Turizem Lendava. V začetku julija me je pot zanesla v nekaj evropskih držav, med drugim tudi v Nemčijo. Bil sem eden od spremljevalcev kolesarja Josipa Šardija, ki se je s kolesom odpravil v Nemčijo, na svetovno nogometno prvenstvo, hkrati pa sem čas izkoristil za raziskovanje tistih evropskih mest, skozi katera smo potovali. Naš cilj je bil Berlin. In prav Berlin me je najbolj očaral. Združil sem prijetno s koristnim in pripravil nekaj utrinkov iz te svetovne prestolnice, ki jo je v dneh našega obiska zajel val nogometne mrzlice. Na fotografiji sem v objemu dveh navijač iz Čila.

Berlin, nekoč sedež brandenburških knezov, je od leta 1991 glavno mesto in hkrati gospodarsko, kulturno in upravno središče Nemčije. Leži ob reki Spree, katere kanali prepredajo celotno mesto in omogočajo turistično plovbo manjšim ladjam, ki so posebno atraktivne v poletnih mesecih. Posamezne mestne četrti povezujejo široki bulvarji in avenije, med katerimi je najbolj znana Unter den Linden. Veliko je zelenic in parkov. Pravijo, da je Berlin najbolj zelena evropska prestolnica. Je prava zakladnica kulturnih in turističnih znamenitosti, med najpomembnejše pa spadajo Humboldtova univerza, ustanovljena leta 1810, cerkvi sv. Nikolaja in Matere božje, Stari dvor (Stadtschloss), renesančna stolnica, Orožarna (Zeughaus) predvsem pa Brandenburška vrata iz obdobja klasicizma. Nakupovalno središče Berlina je ulica Kurfürstendamm, kot naključni turisti pa ne smemo izpustiti obiska znamenita trga Alexanderplatz in mestne četrti Nikolaiviertel. Veliko je muzejev, galerij, koncertnih dvoran ter možnosti za rekreativno in zabavno udejstvovanje, kar naredi petmilijonski Berlin privlačen za obiskovalce z vsega sveta. Atrakciji sta tudi živalski in botanični vrt, ki spadata med večje v Evropi. Letala lahko pristajajo kar na dveh letališčih, premore pa tudi velik olimpijski stadion, ki sprejme 76.000 gledalcev.

Berlin, nekoč sedež brandenburških knezov, je od leta 1991 glavno mesto in hkrati gospodarsko, kulturno in upravno središče Nemčije. Leži ob reki Spree, katere kanali prepredajo celotno mesto in omogočajo turistično plovbo manjšim ladjam, ki so posebno atraktivne v poletnih mesecih. Posamezne mestne četrti povezujejo široki bulvarji in avenije, med katerimi je najbolj znana Unter den Linden. Veliko je zelenic in parkov. Pravijo, da je Berlin najbolj zelena evropska prestolnica. Je prava zakladnica kulturnih in turističnih znamenitosti, med najpomembnejše pa spadajo Humboldtova univerza, ustanovljena leta 1810, cerkvi sv. Nikolaja in Matere božje, Stari dvor (Stadtschloss), renesančna stolnica, Orožarna (Zeughaus) predvsem pa Brandenburška vrata iz obdobja klasicizma. Nakupovalno središče Berlina je ulica Kurfürstendamm, kot naključni turisti pa ne smemo izpustiti obiska znamenita trga Alexanderplatz in mestne četrti Nikolaiviertel. Veliko je muzejev, galerij, koncertnih dvoran ter možnosti za rekreativno in zabavno udejstvovanje, kar naredi petmilijonski Berlin privlačen za obiskovalce z vsega sveta. Atrakciji sta tudi živalski in botanični vrt, ki spadata med večje v Evropi. Letala lahko pristajajo kar na dveh letališčih, premore pa tudi velik olimpijski stadion, ki sprejme 76.000 gledalcev.

Berlin

Brandenburška vrata so danes državni simbol enotnosti, zgrajena pa so bila med letoma 1788 in 1791. Sestavljena so iz dvanajstih dorskih stebrov, po šest na vsaki strani. Nad vrati je kvadriga z boginjo miru, ki se vozi v slavnostni kočiji.

Ogled Berlina obiskovalci ponavadi začnejo na ostankih mračne in žalostne polpretekle zgodovine, ko je betonski zid brutalno razmejil dve državi enega naroda, ki ju je ločil ideološki prepad, predvsem pa gospodarska razvitost. Leta 1961 je namreč čez noč zrasel berlinski zid, ki je 30 let onemogočal prebege iz takratne NDR v deželo »blagostanja« ZRN. Edini prehod je bil razvpiti Check point Charlie, kjer so spuščali ljudi iz države skozi šivankino uho. Segmente originalnega zidu je videti na več krajih, za deset evrov pa lahko kupite v prodajalnah spominkov tri centimetre velik košček zidu za spomin.

Kljub vele mestni sodobnosti Berlin deluje lahkotno, brez pretirane prometne gneče, prerivanja, živčnosti, hupanja in drugih neprijetnih podrobnosti, ki se vtisnejo v obiskovalčev spomin. Celo parkirišče je mogoče dobiti brez pretiranega naprezanja. Restavracije in gostilne, ki jih je v izobilju, imajo predvsem Turki. Hrana je raznolika, cene pa zmerno.

Berlin je znan tudi po tradicionalnih prireditvah. Vsako pomlad poteka v Berlinu vodilni svetovni sejem turizma, ki ga oblikuje več kot 10.000 razstavljavcev iz 180 držav. Sejem obišče okoli 160.000 ljudi. Mladi z vsega sveta se zberejo vsako leto v tisočglavih množicah na Paradi ljubezni (Love Parade) pred brandenburškimi vrati. Dve leti parade zaradi negotovanja domačinov sicer ni bilo, je pa letos ponovno dihal s polnimi pljuči.

Berlinski televizijski stolp so začeli graditi leta 1964 na trgu Alexanderplatz v takratnem vzhodnem Berlinu kot reprezentativno zgradbo socialističnega dela Nemčije. Dokončali in odprli so ga leta 1969. Po združitvi Nemčije so ga posodobili. Na leto ga obišče več kot milijon ljudi.

Spominska cerkev cesarja Wilhelma I.

Humboldtova univerza je bila ustanovljena leta 1810 v središču Berlina. Danes delujejo pod okriljem univerze pravna, agronomska, teološka fakulteta, fakulteta za matematiko ter naravoslovne vede, fakulteta za gospodarske vede ter več filozofskih fakultet različnih smeri. Veliko študentov s Humboldtove univerze je postalo zelo uspešnih, veliko jih je prejelo celo Nobelovo nagrado. Med najbolj znanimi so Otto von Bismarck, Heinrich Heine, Karl Marx, na univerzi pa so predavali tudi Albert Einstein, brata Grimm in Max Planck.

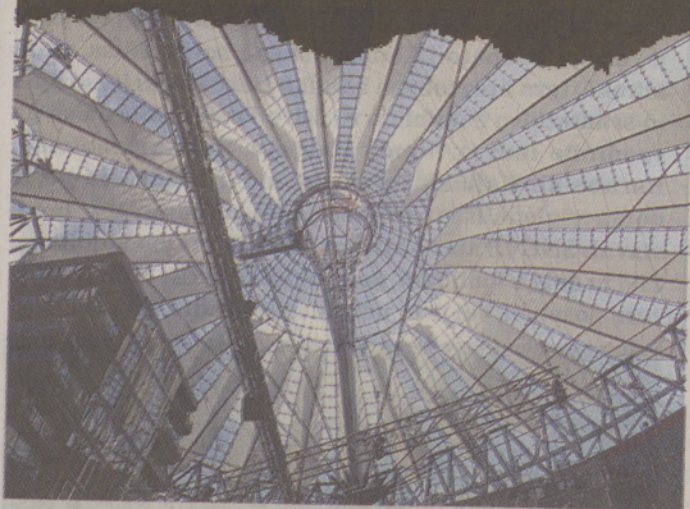

Cerkev je bila zgrajena v poznoromanskem stilu med letoma 1891 in 1895 v spomin na cesarja Wilhelma I. Po uničenju v drugi svetovni vojni so jo prvotno hoteli obnoviti oz. na njenem mestu sezidati novo cerkev, a so se odločili drugače, saj je postal »votel zob«, kot so poimenovali cerkev, prava znamenitost mesta. Poleg ruševine so zgradili za potrebe evangeličanske cerkve stavbo v obliki stolpnice.

Berlin

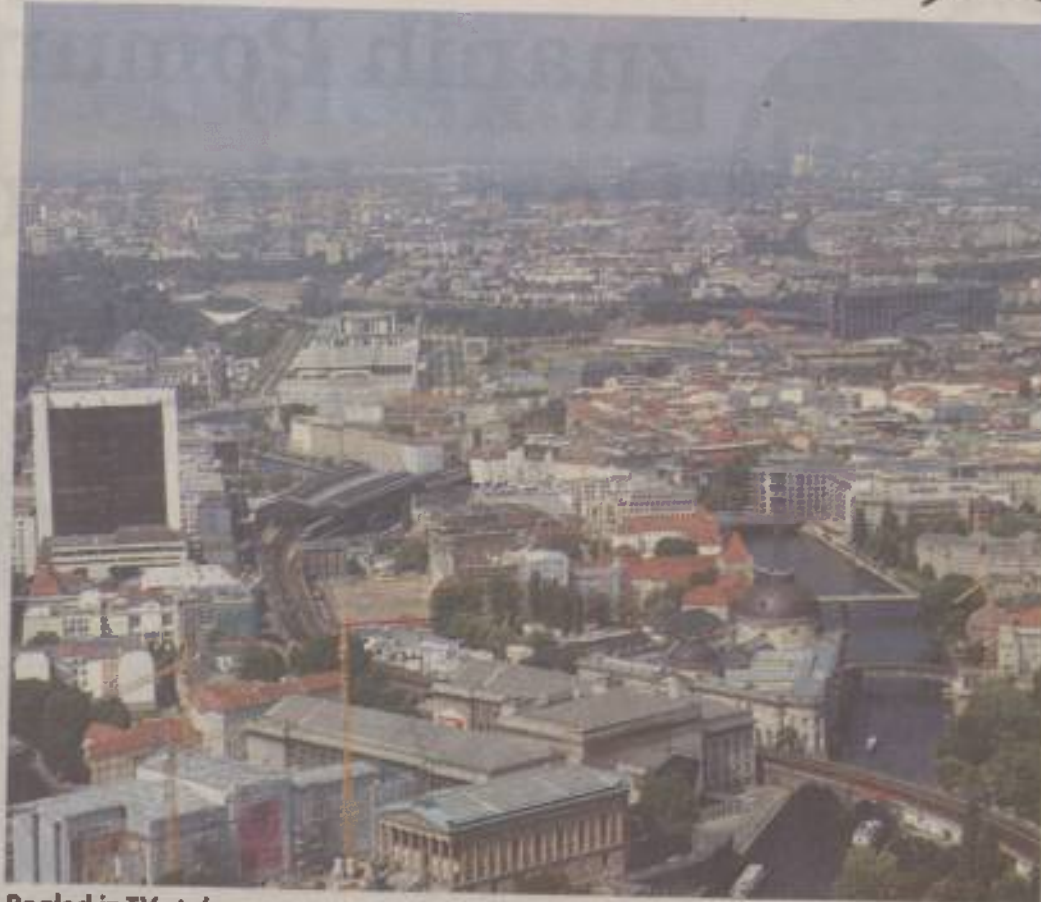
Berlin

Sony center

Nikjer drugje na svetu se 2500 ton jekla in stekla ne blešči bolj kot v centru Sony na trgu Potsdamer Platz v Berlinu. Futuristična steklena streha veličastnega nogometnega igrišča lahko lebdi nad glavami obiskovalcev. V zgradbo so integrirali tudi zgodovinsko stavbo Kaisersaal, ki so jo zaradi širitve ceste morali premakniti za 75 metrov in je danes popolnoma funkcionalna dvorana za ljubitelje gurmanskih specialitet ter za zabave.

Pogled iz TV-stolpa

Berlin v unikatni nogometni izdaji

Tudi mene je zmamila predvsem množica. Pa ne tista, iz Parade ljubezni, pač pa množica nogometnih navdušencev, ki so prišli z vsega sveta v Nemčijo bodrit svoje nogometne matadorje. Nemčija je bila letos gostiteljica 18. svetovnega prvenstva v nogometu, gotovo prvega športnega dogodka na svetu v letošnjem letu. Svetovno prvenstvo je ponovno potrdilo, da nogomet ostaja na svetu šport št. 1 in njegova priljubljenost še narašča. V dnevih našega bivanja, ko so nogometni navdušenci iz sveta preplavili Berlin, smo se o tem prepričali na vsakem koraku. Otvoritev svetovnega prvenstva, finalna tekma in

zaključek se je dogajal prav v Berlinu. Zastave držav udeleženk so visele na vsakem vogalu, v vsaki prodajalni, gostilni, slaščičarni. Vsaka izložba je bila v znamenju prvenstva. Na avtomobilih so plapolale zastave, navijačice in navijači pa so se zbirali na mestih, kjer so organizirali ogleda tekem na prostem. Takih mest je bilo veliko, saj so vsako dvorano opremili z velikanskimi ekrani, kjer so se ljudje trumoma zbirali in ustvarjali čudoviti navijaški ambient. Največji tovrstni ambient pa so pripravili pred brandenburškimi vrati, ki so ga poimenovali Navijaška milja ali Fan Meile.

Bravo! Nemčija je tretja!

Fant, a si videl naše?

Fifa fan fest

Berlin se mi je za vedno vtisnil v spomin kot svetovna prestolnica, milja navijačev pa se mi je vtisnila v vsaj enaki meri. Doživeti vzdušje dvemilijonske množice nogometnih navdušencev, se sprehajati med njimi, jih fotografirati in kramljati z njimi, marsikomu ostaja le pobožna želja. Na smolo, da smo ostali brez vstopnic za finalno tekmo svetovnega prvenstva, smo v takem veličastnem ambientu hitro pozabili. Res da igralcev nismo videli v živo, vendar je bilo vzdušje veliko boljše kot na marsikaterem stadionu. Med navijači smo spremljali sobotno tekmo Nemčije in Portugalske za tretje mesto ter nedeljski finale med Italijo in Francijo. V soboto se je zbralo na milji navijačev 1,8 v nedeljo pa 2,1 milijona ljudi. In takega utripa gotovo ne more pričarati noben stadion. Imel sem impresiven občutek, da so ljudje z vsega sveta, zbrani na tej aveniji, prijatelji. Vsi so bili veseli, nasmejani in z marsikaterim smo se pogovarjali ali počili skupaj dlani. V eni sapi so želeli izvedeti, od kod smo in za koga navijamo. Veliko je bilo Južnoameričanov, Italijanov, Francozov, Portugalcev in seveda domačinov.

Veliki ekrani, ki so visele nad našimi glavami, so bili vidni tudi z velike razdalje. Tako smo lahko brez ovir spremljali tekmo in videli vse podrobnosti. Hkrati pa smo se navijači lahko veliko bolje zabavali kot na tekmi. Gostinska ponudba je bila bogata in izjemno dobro organizirana, alkohola pa razen piva ni bilo mogoče kupiti. Veliko je bilo policije in varnostnikov, ki pa niso imeli nobenega dela. Bili so del publike in so se zabavali z nami. Cene so bile primerne dogodku. Pivo v soboto je stalo 2,50 evra, v nedeljo, ko je bil finale, pa 3,50 evra. Ampak to opaziš šele, ko želiš popiti tisto zadnje, pred spanjem.

Prava zabava pa se začne šele po tekmi. Takrat postane prostor pod vsakim ekranom velik disko na prostem. Kače razposajenih, objetih navijačev zmagoslavno rajajo pozno v noč, dokler jih ne premaga spanec ali preveč kozarčkov popitega piva. Na ulicah je enako. Široke tripasovnice preplavijo navijači in promet v trenutku ohromijo. Vendar to nikogar ne iztirja. Policija mirno prenaša rajanje in navijači imajo povsod prednost. Pogovarjam se z Brazilko, Avstralcem, Švicarjem, Italijanko, Francozi, Členkama. Eni slavijo, drugi žalujejo. Tako je to v nogometu. In ko razmišljam o tem, zakaj se je spleščalo priti v Berlin, ugotovim, da predvsem zaradi ljudi. Nekaj je gotovo: nogomet je v dnevih SP združil ljudi z vsega sveta. Vsi so govorili en jezik in vsaj tam, kjer sem bil tudi sam, ni bilo nasilja. In če že nič drugega, se je spleščalo izkusiti to čudovito doživetje in postati bogatejši za občutek, da si prebivalec Sveta in ne samo Slovenije.

Argentinci smo za Francoze.

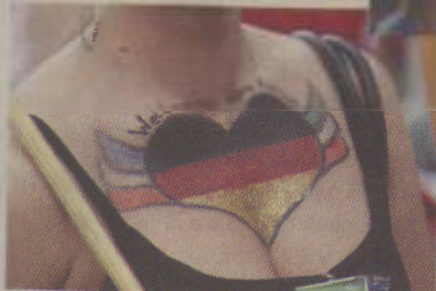
Pivski bratje

Čeprav slovenskih nogometašev ni bilo na prvenstvu, so navijači bili tam.

Tako se navija za Italijo!

Nemčija – svetovni prvak v srcih.

Ampak na koncu smo »pokopali«
Francoze!
Moje sožalje!

Sicer sem zaskrbljena za Naše, vendar nasmech nič ne stane!

Arhivi

znanih Pomurcev Pén jih je odprl

Vlado Milošević, brigadir Slovenske vojske v pokoju

Vlado, star pol leta, z mamo Terezijo doma v Mali Kaniži v Murski Soboti, danes v Partizanski ulici. Purač je stal za objektivom. Mama je bila takrat šivilja v Cvetičevi tovarni, oče Lazar, narednik Jugoslovanske žandarmerije, je po vojni postal sodnik za prekrške. Znan je bil po izrazu: »Miloču te kazniti!« Če je bil pri njem kakšen znan Sobočan in se mu Lazo, kot so ga klicali prijatelji, ni hotel zameriti, ga je postavil pred dejstvo: »Za tvoj prekršek je predvidena denarna kazen od tega do tega zneska, zdaj si pa sam določi kazen!« Nobeden ni »vzel« najnižjega zneska.

Vlado, gimnazijski maturant, ob znanem strelcu Karčiju Turneju. Zastavica v roki je priznanje za zmago na strelskem prvenstvu Pomurja.

Na vojaški akademiji v Beogradu leta 1958. Bolj kot želja po vojaškem poklicu so ga tja pripeljale ugodnosti pri študiju, saj so ravno v tistem času gradili, v družini pa je bil zaposlen le oče.

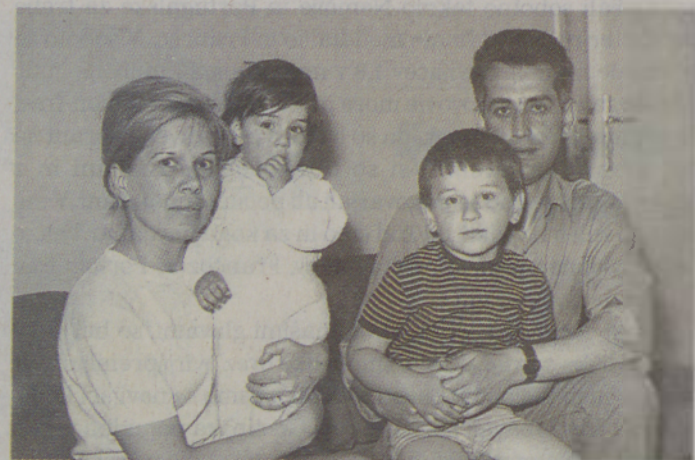
Po končani akademiji Vlada pošljejo v Skopje. Prvi del kariere konča kot komandir zaščitne čete v komandi 9. armade. Po podiplomskem študiju v Beogradu postane, spet v Skopju, pomočnik komandanta tankovskega bataljona. V Skopju spozna življenjsko družico, kapetanko Miro Vukšić, glavno sestro ušesnega oddelka tamkajšnje vojaške bolnišnice. Takrat je bil poveljnik vojaškega območja v Skopju Slovenec general Rudolf Hribernik - Svarun, narodni heroj. Poznanstvo z njim mu omogoči, da se v kratkem času demobilizira in postane leta 1968 načelnik Oddelka za narodno obrambo občine Murska Sobota. Leta 1980, ko se je formirala Teritorialna obramba Pomurja, postane njen poveljnik. Posnetek je nastal ob obisku generalov JNA (starega in novega, imena se ne spominja), ki sta se zamenjala na položaju poveljnika TO Slovenije.

Ob poklicnem delu številne funkcije. Med drugim je bil dolgoletni predsednik Aerokluba Murska Sobota. Na posnetku iz leta 1974 ga vidimo z ruskim generalom (imena se ne spominja). Levo od njega je znani letalski mehanik Lajči Poredoš. Prevajal je Evgen Emri (skrajno desno).

Leto 1991. Vlado postane poveljnik TO vzhodne štajerske pokrajine, kmalu za tem se začnejo znani dogodki v Mariboru in Sloveniji: general Delić, aretacija, sojenje, izpust iz zapora. Vlado uspešno poveljuje TO, dokler zadnji vojak JLA ne zapusti slovenskega ozemlja. Čas vojne: Vlado z načelnikom generalštaba avstrijske vojske generalpodpolkovnikom Karlom Majcnom, Slovencem po rodu, ki si je želel ogledati dogodke iz neposredne bližine. Ženska zadaj je »naša« prevajalka, oficir spredaj avstrijski.

Družina Milošević: soproga Mira, glavna sestra na kirurškem oddelku v Murski Soboti, Goran, danes tudi sodelavec Vestnika o finančni tematiki in vrednostnih papirjih, Zoran, magister medicine, specialist nevrorentgenolog v Kliničnem centru v Ljubljani, in Vlado.

Leta 1992 je postal namestnik načelnika generalštaba Slovenske vojske Janeza Slaparja in nato še Albina Gutmana (zdaj je ponovno na tej funkciji), nato se leta 1995 upokoji. Vmes dobi od predsednika republike eno najvišjih slovenskih odlikovanj – srebrni častni znak svobode. Zdaj, kot upokojenec, je spet dobil medaljo – za odlično žganje. Tudi s tem se ukvarja, če ne nabira zdravilnih zelišč in po starih receptih meša čaje za želodec, prostato, srce in bogve proti kakšnim boleznim še. V Kančevcih, kjer v prenovljeni domačiji prebije največ svojega časa, oblikuje, ob vsem drugem, še keramične izdelke, katerih se ne bi sramoval še tako dober oblikovalec.

Sobočan, ki je doma na gledališkem odru in filmskem platnu

Dario Varga je zanimiv mož. Je igralec in zna se preleviti skorajda v kogarkoli in karkoli. Precej verjetno je, da ga poznate iz humoristične serije Naša mala klinika. Igra brezzobega bolnika Debevca, ki je skrajno in sramežljivo zaljubljen v sestro Franjo. Morda se ga spomnite tudi iz filmov Halgato, Bela krizantema, Barabe ali Kajmak in marmelada. Predvsem pa je doma v gledališču. Že med študijem je igral v predstavah SNG Drame Maribor in SNG Drame Ljubljana. Živi in dela v Ljubljani, vsak obisk Murske Sobote pa je zanj poseben, saj je to mesto, kjer je odrasčal.

Dario Varga v predstavi Walter Parisfal, ki jo je tudi režiral (1997).

Ko nagajiv otrok ...

Takole se spominja dogodka, ko je bil še zelo majhen: »Doma sem bil v ulici Štefana Kovača 1. To je bilo stanovanje v majhnem štirinadstropnem bloku v četrtem nadstropju. Spodaj so prodajali sladoled. Največji dogodek je bil, ko smo se zbrali otroci in skozi okno metali grudice iz rož. Nekoč je teh grudic zmanjkalo, zato sem vzel kovinsko matico, precej veliko. Mislim, da je bila dvanajstka. Zabil sem jo navzdol med ljudmi in se takoj skrili. V naslednjem trenutku sem slišal samo glasen auuu. Kasneje je pri nas pozvonil zvonec in ko je mama odprla vrata, sem zaslišal moški glas. Vrata so se kmalu zaprla in v sobo je stopila mama, jaz pa sem se še vedno skrival v omari.«

... postane znani slovenski igralec

Obiskoval je Osnovno šolo Daneta Šumenjaka, kakor se je imenovala sedanja Osnovna šola I, kasneje pa v isti stavbi še gimnazijo. V drugem letniku se je prepisal na drugo gimnazijo v Mariboru. Aktivno je igral tudi namizni tenis. Ostal je v Mariboru in se vpisal na Visoko ekonomsko šolo, ki jo je opustil po dveh letih. Nato se je odločil, da bo naredil sprejemne izpite na AGRFT-ju v Ljubljani, kar je tudi uspešno izpeljal. Gledališče mu ni

Iz predstave Ep o Gilgamešu (2005)

Dario Varga: »Najboljši slovenski film je Kekec«

bilo povsem tuje že od malih nog, saj je bil njegov oče amaterski igralec v Lendavi in Murski Soboti. Njegov prvi nastop je iz časa, ko je bil star osem let. »Televizija je na avdiciji iskala dečka iz Murske Sobote, ki bi se pogovarjal z vrstnikom iz Madžarske. Takrat sem bil povabljen v Ljubljano. Prvikrat sem videl, kaj je to studio, kamera.« Diplomiral je leta 1989, smer dramska igra. Istega leta se je na vabilo umetniškega direktorja Iva Svetine zaposlil v Slovenskem mladinskem gledališču.

Igral je že v mnogih gledališčih in mnogih predstavah. Tako je poleg SNG Drame Ljubljana in Maribor nastopil v SLG Celje, Teater 55 in še kje. Nekaj izstopajočih vlog: Mariana – Tartuffe; Oberon – Sen kresne noči; Gilgameš – Ep o Gilgamešu; Angel, Matic – Svinčnik piše s srcem; Roderigo – Othella in druge. O svoji igri pove: »Uživam v svojem delu. Poznam ljudi, ki jim je slabo že jutraj, ko imajo zvečer predstavo. Sovražijo vse, gledališče, soigralce, publiko, režiserja. Če bi jaz čutil tako, bi že zdavnaj nehal. Najbolj všeč so mi vaje. Tam raziskujem, testiram, iščem. Iz vloge poskušam iztisniti nove stvari, jo prepoznavam in poglobljam. Med predstavo tega ne moreš.«

O igranju, dobrih straneh gledališča in filma ter brezzobem bolniku

Zanimalo me je, ali gre tudi igralec skozi različne faze ali sloge igranja, kot so značilni npr. za slikarje. »Mislim, da ne. Dolgo časa sem svojo vlogo gradil tako, da

Iz predstave Poroka (2004)

sem si zamislil neko formo, na katero sem »lepil« besede, misli, emocije. Zadnje čase, npr. pred dvema letoma, pa se mi dogaja, da imam take podobe še vedno v mislih, a jih zavestno odrivam in poskušam po obratni poti. Najprej poskusim iz misli, besed, besednih zvez izvleči čim več in si šele nato ustvarim neko podobo. Tak je tudi Franc. To je za mene tip, ki je malo zgrban, nosi čudno francosko čepico. Ima malo večji nos, nosi predolge hlače in srajco čudne barve z modrim 'rekelcem'. Ko ga igram, ga vidim. Vem, kako Franc hodi. Eno nogo malo vleče za sabo. In za vsako vlogo si ustvarim podobo, ki jo nadgrajujem do podrobnosti. Danes se mi zdi, da sem v kar dobri formi. Ni je stvari, ki je ne bi mogel odigrati.«

Razlika med gledališčem in filmom vidi predvsem v tem, da je slednji posnet in tako ovekovečen. Predstava mine in ljudje odidejo domov, čez čas pa pozabijo. Film lahko zavrtiš znova in znova. Tudi sne-

manje poteka tako, da lahko prizor snemaš večkrat, dokler res ne odigraš najbolje. V gledališču pa gre za bolj neposreden stik s publiko. »Včasih se zgodi, da te na odru zagrabi smeh. Če se ga navzame še publika, je to prav poseben občutek. Kasneje smo igralci v predstavi že naštudirali, kdaj se lahko smejemo, da se bo smejala tudi publika.« Igral je tudi v kar nekaj filmih, najljubša pa mu je vloga duhovnika Jona Urskega v filmu Mokuš režiserja Andreja Mlakarja, ki pa iz neznanih razlogov še ni bil predvajan. In najboljši slovenski film vseh časov? Po kratkem razmisleku odgovori: »Kekec. Zato, ker je res dober. Je kvaliteten film.«

V zadnjem času je Dario Varga precej zaposlen. Igra dve glavni vlogi v gledališču in pripravlja se na vlogo v večjem filmu, ki ga bodo snemali avgusta. Igra tudi v Naši mali kliniki, in sicer vlogo brezzobega bolnika Debevca, ki zaradi zaljubljenosti v sestro Franjo noče zapustiti klinike. Igralci, ki nastopajo v tej humoristični seriji, imajo do tega dela poseben odnos. To so igralci, ki so zelo dobri in igrajo tako v gledališču kot filmu. »Klinika zahteva poseben stil igre. Če pozorno pogledate, vidite, da vsi ne igrajo na enak način. Kliniko se igra malo »na ven«, malo dodano. Paziti pa moraš, da ne prestopiš te črte, ker če jo, ni več smešno, saj je prek meje verjetnega. Dujo je dober režiser in ve veliko o komediji. In mu verjamem. Ko vodi igralca pred kamero, mu zaupam.

Včasih je že nebesedna komunikacija dovolj, da igralec ve, kaj želi od njega režiser in kako kaj odigrati. Vloga bolnika Debevca se je sčasoma razširila. Najprej sem odigral kakšen prizor na začetku in koncu, zdaj pa skačem že po celi kliniki.«

Murska Sobota

»Lepo mi je, ko se vrnem domov. To je neverjetno, kako je, ko po nekaj letih spet prideš nazaj. Ne zato, ker bi bile spremembe v mestu, npr. nove zgradbe. Ne. Nekaj se spremeni v tebi. Ta čas, ko te ni bilo ... Pozna se na tebi, ne na mestu. Čudna nostalgija, dihaš drugače, ko prideš po mnogih letih nekam, kjer si bil nekoč. Nekaj me v Murski Soboti vedno prevzame. Tako je tudi zaradi ljudi, ki jih po dolgem času srečam. In atmosfera izdaja, da je preteklo kar nekaj časa.«

Žiga Koritnik IZTOK ŠTEFANEC

S Koleskom V BERLIN

Leta 1936 se je Karel Pojbič, vitalni lendavski sokol, podal na olimpijske igre v Berlin. V Nemčiji in na severu Evrope je takrat že bilo slutiti bližajočo se 2. svetovno vojno, vendar Karla to ni odvrnilo od zastavljenega načrta. Uspešno je prikolesaril na cilj, bil na prizorišču olimpijskih iger in srečno prikolesaril nazaj domov. Njegova avantura je trajala kar 44 dni, s kolesom pa je prevozil več kot 3000 km.

Na praznovanje svojega 90. rojstnega dne je med drugimi

Etapi sta bili Znojmo–Kolin in Kolin–Dečín. Na poti smo obšli češko prestolnico Prago, kljub temu pa smo uživali v lepotah manjših čeških mest: Kolin, Jihlava, Dečín. Dnevni odseki, ki smo jih premagovali, so bili dolgi okrog 180 km. Pokrajina, skozi katero smo potovali, je bila pretežno ravninska, idealna za kolesarjenje. Šele proti mestu Dečín je postajala hribovita, podobna našemu prekrasnemu Goričkemu. Zaradi možnosti kolesarjenja smo izbirali magistralne ceste, ki

posredovanjih, nismo uspeli dobiti vstopnic zanjo. In takim, ki niso dobili vstopnic, je bilo zelo veliko. Zato so na vseh večjih trgih v Berlinu, lokalnih, dvoranih, atrijih in gostilnah organizatorji pripravili velike ekrane, kjer so si ljudje lahko ogledali tekme na prostem. Zagotovo največji organizirani ogled tekem na prostem je bil FIFA FAN FEST pred Brandenburgskimi vrati. Na »navijaški milji« ali na »Fan Meile«, kakor so jo imenovali domačini, so se zgrinjale velike množice ljudi

Pot nas je peljala mimo čudovitih mest ...

... do zmagoslavlja na cilju.

povabil tudi družinskega prijatelja, rekreativnega kolesarja, Josipa Šardija. Med prijetnim klepetom o njegovi kolesarski avanturi so se Josipu začele porajati ideje o obuditvi nekdanje ture. Brez obotavljanja je Karlu obljubil, da bo kolesarski podvig do Berlina ponovil ob ustreznem športnem dogodku v Berlinu.

Splet srečnih okoliščin je prispeval k realizaciji te fantastične zamisli prav letos, saj je v Nemčiji potekalo svetovno prvenstvo v nogometu. Cilji so bili hipoma jasni: prikolesariti v Berlin na konec svetovnega nogometnega prvenstva in hkrati obuditi spomin na Karlovo pot. V podjetju Turizem Lendava smo hitro skovali načrt in prejšnjima dvema smo dodali še tretji cilj: na poti promovirati Slovenijo, Pomurje in Lendavo.

Po štirih mesecih temeljitih fizičnih in organizacijskih priprav smo krenili na pot 1. julija letos. Ekipo smo sestavljali Josip Šardi na kolesu ter spremljevalca v vozilu Igor Lebar in avtor reportaže. Pot nas je vodila prvi dan skozi Madžarsko in Slovaško do Bratislave. Drugi dan smo odbrzeli mimo Dunaja na Češko do mesta Znojmo. Naslednja dva dni smo kolesarili po Češkem.

pa so bile velikokrat izjemno prometne in nevarne.

Peti dan smo prispeli v Nemčijo. Zapeljali smo se skozi središče Dresdna in etapo končali v mestecu Herzberg. Tu smo bili le streljaj od Berlina, saj nas je od njega ločevalo le satelitsko mesto Potsdam. Pokrajina na češko-nemški meji je postajala zelo hribovita, celo gorata, proti Potsdamu pa je ponovno prešla v ravnico. V Potsdamu smo prvič zaslutili prometno gnečo nemškega glavnega mesta.

V Berlin smo prispeli po petih dneh kolesarjenja in po prevoženih 1088 km. Vendar naš cilj še ni bil dosežen. Še isti dan nas je čakal obisk na slovenskem veleposlaništvu, kjer smo v prijetni družbi pokramljali o poteku naše poti. Z mislimi pa smo že bili na nogometnem prvenstvu. Eden od naših ciljev je bil ogled finalne tekme svetovnega nogometnega prvenstva v živo, vendar že pol leta prej, po neštetih

z vsega sveta. Tik pred vrati je stal velik oder, nad njim pa je viselo velikansko platno, ki je bilo dobro vidno tudi z velike razdalje. Imeli smo srečo in čast, saj nam je organizator Fan Festa omogočil nastop na odru in predstavitev naše kolesarske poti. In to celo na dan, ko je Nemčija igrala za tretje mesto na prvenstvu. Popoldne, ko smo predstavljali projekt na odru, nas je gledala množica 350.000 obiskovalcev. Od vznemirjenja so se nam šibile noge, vendar smo v odmerjenih minutah izčrpno predstavili namen projekta, deželo, od koder prihajamo, in kraj, ki je znan po termalnih kopališčih, izvrstnem vinu in kulinariki. Naš cilj je bil dosežen in etapa končana na najboljši možni način. S ponosom lahko povem, da smo bili edini Slovenci, ki so bili na kakršen koli način predstavljeni na svetovnem nogometnem prvenstvu.

Igor Kolenko

Na aleji navijačev je bilo veliko znanih gostov, med drugimi Kofi Annan, generalni sekretar OZN.

Nikolaj Beer,

akademski slikar,
Izlake

Rojen sem bil na Goričkem. Tam sem preživel otroštvo. V domači hiši je bila tudi pošta, zato sem lahko dobil zadosti papirja in svinčnikov. Pri petih letih sem se odločil, da bom slikar. Oče je včasih vzel v roke violino in nam kaj zaigral. On me je verjetno po tiho podpiral, medtem ko si je mama mislila, da se bo pozneje le obrnilo drugače. Verjetno si je želela, da bi si izbral »resnejši« poklic. Pa se ni obrnilo na bolje.

Risati sem začel kar doma. Velikokrat sem portretiral

ljudi, ki so nam pomagali pri žetvi ali mlačvi. Spomnim se tudi, da sem narisal starega pismonošo, kako je nekega jutra nalagal drva v peč. Goričko me je dodobra zaznamovalo: ljudje, zvezani z zemljo, prostrani mešani gozdovi, ilovnate njive ... Posebno rad sem imel rdeče bore. Nikjer nisem videl tako intenzivne oranžne skorje in barv, ki so se prelivala od rdeče, rjave v modro vijolično.

Z Goričanci smo bili tudi vozači. Do postaje sem se peljal s kolesom, naprej do Sobote pa eno uro z vlakom. Spomnim

To je on

Zgodba z naslovnice

se lepega jutra, ko nisem hotel v šolo. V vaškem gozdu sem se ušedel na borov hloed in počakal, da je vlak oddrdral proti Stanjevcem. Počasi sem se odpravil domov in povedal, da sem zamudil »mariško«. Mama pa me je samo vprašala, ali bi morda hotel še kaj pojesti, medtem ko se je oče ukvarjal z mojim kolesom. Vprašal sem, ali namerava kam iti, mama pa je samo odvrnila, da on že ne ... To je bilo moje prvo potovanje s kolesom v Mursko Soboto. Popoldan sem prišel domov čisto bel od prahu.

Še vedno sem »vozač«. Potujem že vse življenje. Še vedno se vozim z vlakom, včasih tudi z avtobusom. Na Izlakah, kjer zdaj živim, sem včasih edini potnik proti Ljubljani, kajti iz vlaka ali avtobusa se vidi dosti več kot iz avtomobila. V Ljubljani me počaka prijatelj Tone, v Soboti pa Rudi. V enem dnevu lahko pridem kamorkoli.

Tudi slikarstvo je potovanje – najprej potujem v sebi, potem pa naprej do drugih ljudi.

V preteklem letu sem dobil veliko nagrado mesta Kranj. Prijazno so me povabili, naj imam pri njih samostojno razstavo. Tej so sledile še tri in sedaj si želim malo miru. Dobro pa vem, da ga dolgo ne bom imel, ker črviček v slikarjevem telesu nikoli ne miruje za dolgo.

Zgodbe

ki jih piše
žirljenja

Marija Kegl

Zanjo je vse že tako daleč,
v srcu pa še čisto blizu

Micikino hišico, zbito iz blata, tam nekje na koncu Murščaka bi bilo brez spremljevalcev težko najti. V kapelskem Društvu upokojencev in podružnici Rdečega križa pot dobro poznajo, saj so kar ponosni na svojo najstarejšo članico, ki jo pogosto obiskujejo in ki še vedno rada hodi z njimi na izlete.

Tukaj, pripovedujeta spremljevalki Slavica Pirc in Rezka Jerič, ko se vozimo mimo lepo urejenih hiš proti Micikinemu skromnemu domovanju, je bila nekoč velika revščina. O tem bo pripovedovala tudi Micikina zgodba. Pa tudi o tem, da ni bilo le revščine, v tistem času nekam samoumevne, ampak tudi prijateljstvo in ljubezen, ki še vedno gorita v srcu drobne starke, ki je preživela skoraj celo dvajseto stoletje.

Rodila se je na »pametivo«, 28. decembra 1910, nam ponosno pove za uvod. Bila je nezakonska hči in zaradi tega je »zaužila« vse posledice takšnega »nelegitimnega« rojstva. Zgodba pa ni bila nova. Mati je bila revna, oče bogat in poroke pač ni bilo. Mati jo je pustila pri babici, svoji materi, in odšla delat v Gradec. Pri babici je Micika preživela lepo otroštvo in se naučila vsega, kar je bilo potrebno za pošteno življenje. Lepo je bilo pri babici in lepo je bilo v šoli. Skupaj z drugimi otroki iz vasi so se vsak dan zbrali pri križu in šli v Vučjo vas osem kilometrov daleč. V vsakem razredu je bila odlična in še sedaj ji je hudo, da po končani osnovni šoli ni mogla postati medicinska sestra, kar si je tako želela. A za nezakonske

otroke je bilo to menda nedosegljivo. Ko je končevala šolanje, se je vrnila njena mati. V Gradcu je spoznala rojaka in se z njim poročila. Micika je dobila očima, ki da je bil tako tako – ne da bi jo sovražil, a tiste prave očetovske ljubezni ji ni mogel dati.

A to ni bilo več tako pomembno. Micika je že s šestnajstimi leti začela delati v Radenski. Tudi na delo je hodila peš in s seboj nosila še prazne steklenice ter se domov vračala s polnimi. Leta v Radenski, kjer je delala do upokojitve, niso bila slaba. Najprej je delala zunaj – na polju, lastniki so bili takrat, leta 1926, Vilčniki, pozneje pa v etiketirnici, kar ni bilo tako težko, razen kadar je morala iti dvigovat težke zaboje, v katerih je bilo 25 ali 30 steklenic mineralne

Izlet k svetemu Vidu na Bukovnici – Micika si umiva oči.

vode. Delalo se je različno dolgo, včasih osem, včasih deset ur, včasih je šla popoldne domov in se zvečer spet vrnila, ko so delali tudi ponoči. In velikokrat jo je bilo strah hoditi po temi. Delovodje so bili dobri, se spominja, lepo so skrbeli za delavce, zlasti Špelič in Sečko. Dobra je bila tudi gospa Vilčnikova, ki ji je veliko pomagala in ji velikokrat dala še kosilo. Sicer so si hrano nosili v kanglicah in si jo tam pogrevali, a včasih se je zgodilo, da jim je tista, ki je pogrevala, kar pojedla meso iz juhe.

Med vojno je bilo kar hudo, pravi, veliko vojaštva je hodilo okoli in ni dobro vedela, kam kdo spada. Stalno so jo ustavljali na poti v službo in jo spraševali, kam gre. Nekoč je šel eden za njo prav do polnilnice, ker je mislil, da hoče pobegniti. Med vojno je bila še vedno samska pa tudi pozneje se ni poročila. Ne-

kako ni naletela na pravega. Njen največji podvig je bil nakup kolesa, vendar se je ena prvih voženj skozi gozd slabo končala. Zaletela se je v drevo in zverženo kolo komaj prinesla domov. Malo pred koncem vojne ji je umrla mati. Ostala je z očimom, ki je zapil vse, kar je zaslužil, in se grdo vedel do nje. Odselila se je k nekdanji sošolki in prijateljici Franciki v prav to hišico, v kateri živi še danes. Francika je imela nezakonskega sina Franceka, za katerega sta poslej obe skrbeli. To so bila gotovo Micikina srečna leta – dobila je svojo družino. Vse so delali skupaj in lepo so se imeli. Oba, prijateljico in njenega sina, je imela zelo rada. Leta 1961 se je Micika upokojila in se še bolj posvetila delu doma. Deset let za tem je prijateljica Francika umrla, Micika pa je kot druga mati dalje skrbela za Franceka. Ta je bil invalid – v mladosti je padel z vlaka, ko je prehitro odprl vrata ali pa ga je celo kdo porinil, pravi Micika, in po operaciji je imel eno nogo krajšo. Vozil se je na delo v Radgono in se nikoli ni poročil. Zanj je bil kot sin in na vprašanje, ali je bil tudi on dober do nje, odgovori le: To pa! Vsa preostala zgodba o tej ljubezni pa je v solzi v še vedno jasnih modrih očeh. A kakšna je bila Micika v mladosti, ne bomo videli – vse stare fotografije so izginile v požaru, pravi, čeprav je še enkrat preiskala vse predale, če bi se še kaj našlo.

Leta 2001 pa je na žalost umrl še Francek – sin dveh mater, ki sta ga imeli enako radi. Micika nima več veliko sorodnikov, a še vedno se najde kdo, ki malo poskrbi zanjo: sestrčna Micika, sosedje, člani Društva upokojencev in Rdečega križa pa prijazna in skrbna patronažna sestra Marta. O »domu« Micika niti slišati noče, čeprav bi bilo tam zanjo gotovo lažje. Tu je njen dom, pravi, in tu bo ostala.

Piknika kapelskega Društva upokojencev se je udeležila tudi najstarejša članica Micika Kegl.

Kdo pa so ti mladi fantje?

... pred učilno zidano ..., ki je bila grad

Kot galebi se srečujemo in zopet oddaljujemo ... iz daljnih krajev pa pošljamo pisma, v katerih so pozdravi, spomini na leta v rodnem mestu.

Pred kratkim je pismo iz dežele kengurujev – Avstralije – prejela Irma Benko, ki ima prijatelje in znance po vsem svetu. Tokrat ji je pisala Pavla Žižek, poročena Vohar, rojena v Izakovcih. Pavla je redna bralka Pena v novi domovini, kamor je odšla že pred mnogimi leti in tam neguje slovenske korenine in ohranja materno besedo. Prava Prekmurka je tudi zato, ker ima naročene prekmurske novine in tako pozna tudi direktorico Podjetja za informiranje. Zvesta bralka Pena je pisala ob 50-letnici končane nižje gimnazije v Beltincih, ko je pri petnajstih letih, daljnega leta 1956, končala šolo, ki jo je obiskovala v beltinskem gradu.

V kuverti pa nista bila priložena dolarja, kot bi to pričakovali od kake tetice iz Avstralije ali Amerike v kuverti sta bili dve fotografiji, črno-bela in barvna.

Na črno-beli je njen razred, kjer je označena ona – Žižkova Pavlica. Barvna fotografija, skupaj z njenimi najdražjimi, pa je nastala sedaj, ko brska po dogodkih, ki so se zgodili pred pol stoletja.

V pismu je bilo med drugim še zapisano: »Velikokrat razmišljam, kam vse smo se razšli po svetu, ko gledam sliko, in me zanima, koliko nas je še in kje smo.«

Da bi kaj več izvedel o njenem 4. b-razredu, sem se oglasil pri njenem sošolcu Beltinčanu Ivanu Zadravcu, ki je prav tako na fotografiji. Ivan mi je dejal, da je svojo sošolko Pavlo pogrešal pred šestimi leti, ko so imeli srečanje ob 60-letnici, in mi nato našteval, kdo vse je na

fotografiji. Nasmejal se je vragolijam, ki so jih počeli še kot učenci, in pripovedoval o skakalnici, ki je bila v parku, in o tem, kako so se z vlakom ponosno peljali na izlet k Vintgarju ter v Bohinj. Lepo jim je bilo tudi v prvih štirih razredih, ko so imeli pouk v stari beltinski šoli, ko so bili že frajerji in dikline, pa se je z nižjo gimnazijo začelo šolanje v gradu. Ivan, ki je bil nekoč dober športnik, stoji v drugi vrsti, tretji z desne. Pavla, ki se je nekoč pisala Žižek in bila vedno pridna učenka, sedi četrta z leve. Desno od nje sedita učitelj Alojz Šadi in ravnatelj Janez Drnovšek. Ta dva sta že pokojna, tako kakor še druga dva učenca na fotografiji.

Ivan mi je ob obisku podaril fotografijo, ko so se fotografirali kot 60-letniki, a na njej je manjkala Pavla, z namenom, da jo bom izročil gospe Irmi Benko. Ta jo bo poslala v Avstralijo, seveda skupaj s pozdravi od Ivana iz Beltinec.

Pavla je na koncu še zapisala: »Lep pozdrav vsem sošolcem, ki so na sliki. Upam, da bom tudi njim obudila spomin na leta, ki smo jih preživeli v šolskih klopeh beltinskega gradu! – Lep pozdrav vsem!«

Prav lepe misli prihajajo od dobrih ljudi z vsega sveta. Vsa čast Pavli, da je tako dolgo čuvala fotografijo in da obuja spomine na šolske klopi, ki je bilo še vse drugače.

Bojan Zdravec

Ob 95. rojstnem dnevu so Miciki prišli čestitat predsednik DV Ivan Šafarič ter članici odbora Rezka Jerič in Štefka Pučko.

Se vedno si lahko marsikaj naredi sama, kljub »preslabi roki«, kot pravi. Včasih si kaj skuha, včasih ji kaj prinesejo, drv ima dovolj, celo vrtno gredico in brajdo za rdečko, ki jo zanjo pripravi sosed. Če le more, se udeleži dejavnosti Društva upokojencev. Pred kratkim je bila z njimi na izletu v Mozirju, včasih celo še zapleše. Vsi jo imajo radi in tudi ona ima rada ljudi – vesela je vsakega obiska. Hudo ji je, ker ne more več k maši, a mogoče se bo poleti tudi to uredilo. Nekoč je hodila vsako nedeljo – seveda peš – in prinesla »literaturo« še za sosede. Vidi še tudi dobro in rada še kaj prebere. TV-sprejemnika nima, rada pa posluša radio – predvsem domače pesmi. Veliko tudi moli, vseh vrst molitve pozna – najraje moli zjutraj in zvečer. A čas je vendarle dolg, in ko je sama, se spominja preteklosti, zlasti lepih dni s Frančiko in Frančekom. Strah je ni, na to ni treba misliti, in na vprašanje, kaj si še želi, odgovarja povsem stvarno: Lahko smrt, pa da me ne bi skurili. A pred tem bo še stoletnica, se je dogovorila s sosedi – taka s pečenim volom in sodom vina.

Končamo, kot se v teh krajih spodobi – z vinom, zaseko, mesom iz tünke. Vse je pripravila Renata, ki tudi sicer skrbi zanjo. »Pa saj še pridete!« nas ustavlja, ko se začnemo odpravljati. Malo nemira, pa bo spet sama. Pospremi nas in nam pokaže še globoko grapo za hišo, ki jo je včasih sama pokosila, kot ponosno pojasni. Pa brajdico z izabelo, pa vrtiček in lepo zložena drva. Nato obstoji pred vrati in maha za nami. Starčica pred lepo staro hišo v čudovitem popoldnevu, ko se svet očisti blešči po dežju.

Bea Baboš Logar

VANEKOV KOUT

Julija je rado vroče. Pa tak je tuj letos. Pa po ton kakše zganjajo naši prejnji se njen malo pozna. Kak če bi je malo sunčarica lovila. Pišejo si med seboj pisma, kak če se nebi sakši den vidli. Kacin piše Rupli zavolo dvojezičnih tabel. Jansa krejga Drnovška, zakoj si je princa Karađorđevića povabo f Slovenijo. Zaj samo čakamo, ka de se pa Joras začo v Dragonjo metati. Volitve so tū. Še parkrat de malo vrouče, te de pa avgusta pa dešč šou. No te mo pa že f cirkusi. Ka bi te ali pa of kandidat za župana napravo svoje občine. Ministri pa šefi strank do odili podperat svoje kandidate. Tej ka so zaj, pa ka bi še dale radi bilij, do kazali, ka se so do zdaj napravili. Tūj tisto s šterin so najmenše veze nej meli. Cejli varaši pa vesnice do vō zakeljeni s portretami na šteri do si zobe sunčili. Pa lipou do počesani. Zaj se pa te odlouči. Šteromi vōrvati? Sen. Sakši pa sakša kandidatka sta gvušniva ka čednejšega pa poštenejšega človeka nega f tistoj občini. Če je pa odzaja še poštena stranka, te so pa že skoro v raji. V lepoj pisarni, z lednirin stoucon, fikuson pa kelko telko vōvidečof tajnicof. Pa se lejko zača štiriletni mandat. Razvoja pa napredka. Ceste, kanalizacija, vodovod, telovadnice, vrteci, šoule, v mali občina. V velki pa se kaj drugoga. Če de se pa čista malo pred volitvami še kakša vekša pridobitev odperala, te pa tak ali tak nemre zglaizati na volitvaj. Tou se še s socializma neštérni spomnijo, prvoga maja pa dvajstidevetoga novembra so se partijski sekretari pa predsedniki najrajsi slikali pred kakšin že prle omenjenin objekton. S škardami v rokaj. Tak se tou nas čaka v gesen. Aja ka ne pozabin. Neštérni kandidati do že v začetki septembra nainok pokazali velke potrebe po ton ka je v nedelo vgojno vidijo bodoči volilci. Tūj tisti ka so še pred 15 lejtimi bilij 100%, ka sta največšiva frajera Marx pa Engels. Ka pa moremo? Tak pač tou je gnesden. Še neka san pozabo. Cilou inda najboukši sousid Jankovič bi rad bil lublanski

župan. Ka samo ne prevzeme še Marbora pa Celja. Kak te da je bil še velki direktor.

Deci de trbelo kùpiti knige pa zvezke, pa drva pa kurilni oli. Se tou nas čaka septembra.

Hrvati so si moust zazidali pr Hotizi, minister Rupel pa nič. Nanč na otvoritev so ga nej pouzvali. Gospod Janša odijo po Rusiji, pa rusi odijo pri nas, te pa pa k Buši doj davat ka so si z rusami zgučali. Če se ide samo za nafto ali pa tuj za plin. Što bi tou znal?

Z evropske unije smo dobili uradni tečaj po kelko do nan 1. januara drugo leto zamenjali tolare. Sedensto evrojev je povprečna slovenska plača. Naši prejnji pa državljani so absolutno navdušeni nad tou zamenjavof. Naš ati je pa že pa negi vō zvoho ka je 700 evrojev v evropskoj

uniji tista cifra s šterof se mejri meja revščine f toj nan tak dragoj evropskoj uniji. Od kec te takša radost je meni nej jasno. No ja nekak že bou. Še sigdar je bilou.

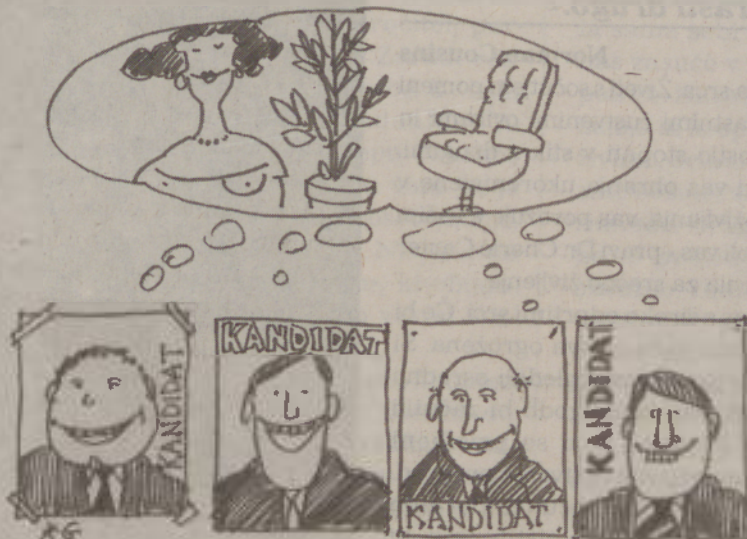
Neka san ščel še od cejne pšenice napisati, pa rajši nemo ka eti za mojin rbton ati stogij, pa ga nebi rad preveč rašo, ka mi še kakšo prpela. S sousidon pa tak ali tak že en mešec neka švasata. Pa ga je mama pijtala ka delata. Pa je samo pravo

ka mo letos s kukorcof pa pšenicof kùjrili.

Naši dragi parlamentarci pa majo počitnice. Skoro tak duge kak mij deca. Se do prvoga septembra. Parlament so pa čiglj so ga pred par lejtimi cejloga na novvoga napravili, napadnoli električarge pa malarge. Prejk 100 milijonov de račun. Ati je samo pravo, ka on tūj poštrija, da eno turo bekonof doj odpela. Še sefele drugo bi van lejko napišo. Os lejpe zaprejte nouve sobočke policije, prej ka je tisti inženiring ka ga je delo, zmejs šou f stečaj. Pa od lejpe že treče leto zaprejte sobočke porodnišnice. Pa od operacijskih miz. Pa od podvoza. Pa rejaši nemo. Ka mi je prevrouče. Če tou ger f kakšoj senci štete, si zaj še neka spijte. Na vaše zdravje.

Lipou vas pozdravlja

VANEK

Svet
digitalnih
tehnologijKamere za
domače filme

Če snemate svoj domači resnični šov ali družinske trenutke iz bolj sentimentalnih razlogov, je to že razlog za nakup digitalne kamere. Vendar je kar težko najti pravo, saj je ponudba zelo velika.

Pomemben faktor pri nakupu kamere za domačo rabo je cena. Ta se lahko giblje med 60.000 in več 100.000 SIT. Kamere z novjšimi tehnologijami, kot so trdi disk in kartice flash, so običajno med dražjimi. Že uveljavljene tehnologije, kot so miniDV, so cenejše, čeprav mnogokrat ponujajo boljše kakovost.

Drugi pomemben faktor je format shranjevanja videoposnetkov. Najpopularnejši je miniDV, ki uporablja istoimenske kasete majhnih dimenzij. Njihova kakovost je še vedno boljša od večine drugih formatov. Obstajajo celo kamere, ki na te kasete snemajo video v visoki ločljivosti HD. Poleg tega je miniDV precej poceni. Vendar bomo v primeru urejanja posnetkov morali kasete prej presneti na računalnik s pomočjo posebne programa, kar je lahko precej zamudno.

Drug format je miniDVD, ki se zapisuje na majhne miniDVD-je. Po snemanju ga lahko enostavno vzamemo iz kamere in si posnetke ogledamo na predvajalniku dvd ali na računalniku. Posnetki so razdeljeni na scene, kar omogoča lažjo navigacijo in ogled. Video je shranjen v stisnjeni obliki MPEG-2, kar lahko pri poznejšem urejanju privede do zmanjšanja kakovosti.

Uporaba kartic flash (večinoma SD) je omogočila proizvajalcem izdelavo še manjših kamer. Zmogljivosti teh kartic dosegajo že 4 GB in več, kar omogoča zelo kakovostno snemanje videa.

Kamere, ki uporabljajo trdi disk za shranjevanje posnetkov, imajo zmogljivost šest ur videa in več. Kot kamere MiniDVD uporabljajo stiskanje MPEG-2. Pri teh bomo potrebovali snemalnik DVD ali računalnik, da arhiviramo svoje posnetke.

Poleg tega si je dobro ogledati velikost in obliko digitalne kamere. Če dosti potujete, bo primernejše kaj manjšega in prenosnega. Če pa snemate večinoma doma, velikost ni tako pomembna. Ergonomsko so nekatere oblike kamer lahko težje za držanje v roki, kar oteži tudi nadzor med snemanjem. Za snemanje oddaljenih scen je koristno imeti čim večji optični zoom (digitalni je neprimerljiv).

Koristna je tudi funkcija stabilizacije slike. Še posebno je koristna, če se nam tresejo roke ali če snemamo oddaljene scene. Tudi tukaj je optični način boljši od digitalnega. Večji ekran LCD bo olajšal spremljanje posnetka. Velikosti so med 1,5 do 3,5 palca. Nekateri so celo občutljivi za dotik, kar je lahko prednost. Poleg ekrana LCD je dobro imeti tudi optični iskalnik. Nekateri ga opuščajo, da zmanjšajo kamero. Pomembne so tudi zvočne lastnosti. Za boljši zvok nekatere kamere omogočajo priklop zunanega mikrofona. Možnost priklopa raznih dodatkov izboljša uporabnost kamere, saj je na voljo precej dodatkov za različne namene. Najlažji priklop kamere na računalnik je preko vmesnika USB.

Novejša lastnost je število senzorjev CCD. Pri dnevni svetlobi večjih razlik med enim in tremi senzorji ni. Prednost treh senzorjev se pokaže pri snemanju ob slabši svetlobi. Poleg tega je pomembna ločljivost videa. Običajno je to 0,8 megapiksela, boljše pa imajo tudi 1,3 megapiksela in več.

Če bomo kamero uporabljali tudi kot fotoaparati, je pomembna kakovost fotografij. V tem primeru naj ima vsaj tri realne megapiksle in možnost ročne nastavitve fotografiranja. Zelo koristna bo tudi vgrajena bliskavica, ki je ne najdemo pri vseh modelih.

Proizvajalcev digitalnih kamer je kar nekaj. Večinoma so to znana imena iz sveta zabavne elektronike in jih imajo v vseh tehničnih trgovinah. Vsi naštetih faktorji skupaj vam ne bodo mogli pokazati na točno določeno kamero, ki je najboljša za vas. Lahko pa odločitev o tipu kamere in nato izbiri modela precej olajšajo.

Želim vam le še prijetno snemanje poletnih užitkov!

Dr. Matej Gomboši

Z našega štedilnika

Namaz iz kozjega sira in bučnic

250 g svežega kozjega sira, žlica sesekljanega peteršilja, žlica na drobno narezanega drobnjaka, 3 žlice bučnega olja, 30 g praženih bučnic, pol žličke popra, pol žličke mlete kumine, ščepec soli in črni kruh

Sir z vilicami zmečkamo. Drobnjak operemo in narežemo na majhne kolobarčke. Pražene bučnice na grobo nasekljamo, preostale pa pripravimo za okras. V posodo mešalnika damo zmečkan kozji sir, zelišča, nasekljane bučnice, poper in kumino ter dobro zmešamo. Masi dodamo dve žlici bučnega olja ter začnimo s soljo in poprom. Namaz nadevamo v primerne posodice, okrasimo s prihranjenimi bučnicami, rahlo pokapljamo z bučnim oljem in ponudimo z rezinami črnega kruha.

Hladna paradižnikova juha

250 g paradižnika, 100 g kumar, 100 g rdeče sveže paprike, 100 g zelene paprike, žlička oljčnega olja, 100 g čebule, pol stroka česna, limonin sok, zeliščni kis, 1 dl paradižnikovega soka, sol, sladkor, 1 toast, iz katerega izrežemo krutone

Zelenjavo olupimo in zrežemo na drobne kocke. Nekaj je prihranimo za jušni vložek, preostalo pa fino zmešamo z mešalnikom. Dodamo sol, malo sladkorja, olje in zeliščni kis po okusu ter paradižnikov sok. Če je juha preredka, jo zgostimo s kruhovimi drobtinami.

Juho nalijemo v ohlajene skodelice, zraven pa ponudimo pripravljen jušni vložek, na vrh juhe pa položimo kruton (opečen kruh) in hladno ponudimo.

Piščančje prsi, jajčevci in bučke na žaru

4 kosi manjših piščančjih prsi, 1 bučka, 1 jajčevc, 1 žlica kečapa, 1 žlička karijevega praška, sol, poper in olje za pečenje

Meso ločimo od kosti ter začnimo s soljo in poprom. V ponvi z rebrastim dnom segrejemo olje in fileje na kožni strani zlato rumeno popečemo, obrnemo in pečemo še nekaj minut. Tako na mesu nastane mrežast vzorec. Pečene fileje poberemo iz ponve in shranimo na toplem. Bučko in jajčevc operemo, narežemo na 1 cm debele rezine in v ponvi za žar prav tako popečemo, solimo, popopravimo ter zložimo na vroče krožnike. Piščančje fileje prečno prerežemo in nadevamo na bučke in jajčevce. Zraven ponudimo zmes kečupa in karijevega praška, ki smo ju dobro zmešali.

Zelenjavna rižota

150 g riža za rižoto, 1 čebula, 1 žlica olivnega olja, 1 dl belega vina, 5 dl zelenjavne osnove, 0,5 dl sladke smetane, 400 g mešane zelenjave: drobnj narezan korenček, raznobarna paprika, koščki

Janez Gjergjek,
vodja kuhinje
hotela Radin

belušne zelene, drobno narezana mlada čebula, paradižnik, lističi bazilike, malo masla

Za rižoto olupimo čebulo, drobno narežemo in steklasto prepražimo na olivnem olju. Dodamo riž, dobro premešamo ter zalijemo z belim vinom in zelenjavno osnovo ter dodamo še sladko smetano. Med večkratnim mešanjem s kuharico kuhamo približno 15 minut. Riž mora ohraniti čvrst. Zelenjavo dodajamo rižu postopoma, glede na njeno čvrstost in potreben čas kuhanja. Sveže liste bazilike in nekaj okrasnih paradižnikov hitro pretresemo na maslu, dodamo na tople krožnike k zelenjavnemu rižu in takoj postrežemo.

Zeljina solata s korenčkom

400 g belega zelja, 200 g korenčka, 1 zelena paprika, strok česna, 0,5 dl jabolčnega kisa, 1,5 dl sončničnega olja, žlička gorčice, pol žličke kumine, sol, poper

Zelje narežemo na tanke rezance. Korenček operemo, ostrgamo in drobno naribamo. Papriko operemo in narežemo na tanke trakove. Česnov strok olupimo in drobno narežemo. V primerni posodi zmešamo kis, olje, gorčico, kumino, sol in poper. Najprej dodamo korenček, trakove paprike, česen in zelje. Vse sestavine dobro premešamo, pustimo nekaj časa in še enkrat premešamo. Solato po želji začnimo in zložimo v solatne skodelice.

Sadna zložanka

2 jajci, 100 g moke, 50 g sladkorja, noževa konica naribanega svežega ingverja, sezonsko sadje: jagode, maline, kivi, robide, borovnice, melona, sladka smetana

Iz jajc, moke, sladkorja in naribanega ingverja zmešamo testo. Na namaščen pekač nanesemo z žlico kupčke testa in jih s hrbtno stranjo žlice razpotegnemo v kroge premera 6 cm. Pri 200 °C jih spečemo v nekaj minutah ter pustimo, da se ohladijo. Sadje očistimo, operemo in po potrebi narežemo na rezine. Sladico sestavljamo po plasteh: na nabrizgano stepeno sladko smetano položimo piškot, nanj sadje, nato pa na smetano spet položimo piškot in nekajkrat to ponovimo. Sladico okrasimo z omako iz jagod, kivija ali drugega uporabnega sadja in jo hladno ponudimo.

•Posameznik je sposoben tako velikega
sočutja kot velike brezbržnosti. Sposoben
je krepiti prvo in prerasti drugo.▪

Norman Cousins

•Sočutje je odpiranje svojega srca. Živeti s sočutjem pomeni pristopati k svetu z nižjimi lastnimi čustvenimi ovirami in neokrnjeno lastno sposobnostjo stopati v stik z drugimi. Sočutje je čustveno lepilo, ki vas ohranja ukoreninjene v univerzalnosti človeškega doživljanja, vas povezuje z vašim bistvom in bistvom drugih okoli vas,« pravi Dr. Cherié Carter - Scott v svoji knjigi Zlata pravila za srečno življenje.

Običajno ne hodimo ves čas s široko odprtimi srci. Če bi jih imeli ves čas odprta, bi bila naša čustva ogrožena. Si predstavljate, da bi si z odprtim srcem ogledali osrednji dnevnik. Kot posledico vseh tragičnih zgodb bi začutili brezizhodnost in nemoč. Pogosto smo se prisiljeni zavarovati s pomočjo visoko dvignjenih čustvenih pregrad.

Da bi lahko razumeli in udeleževali sočutje, moramo obvladovati postavljanje in uničevanje tistih ovir, ki ustvarjajo razdaljo med vami in drugimi. Ko se želimo z nekom povezati, predvsem z njegovim srcem, lahko čustvene pregrade podremo. Kadar pa čutimo, da je to potrebno, lahko omejimo dostop drugih do naših src. To običajno počnemo tako, da oblikujemo sodbe, ki nas ločijo od tistega, kar presojamo.

Moram vas opozoriti, da sodbe niso vedno negativne. So naše sredstvo, ki nas varuje, da informacijam ne bi bili izpostavljeni brez kakršnega koli filtra. Dr. Cherié Carter - Scott pravi, da nam čustva včasih pomagajo, da se odločimo, katerim prepričanjem in sodbam iz zunanjega sveta bomo dovolili vstopiti, in nam pomagajo spoznati, kaj je resnično za nas. Naš občutek za presojo nam zagotavlja, da lahko razlikujemo med stotinami nasprotujočih si zamisli.

Sodbe pa nas kdaj pa kdaj tudi omejujejo in nam prepričujejo, da bi bili, ko je to potrebno, sočutni. Če sodbe pre-

Sočutje

vladajo nad našo empatijo, smo ločeni od svojega lastnega človeškega bistva. Lahko se z njihovo pomočjo z občutkom večvrednosti dvigamo nad druge, lahko pa se zaradi njih počutimo osamljeni. Zdravilo zoper ostre sodbe je sočutje.

Dr. Cherié Carter - Scott pravi, da je skrivnost, kako se naučiti odpreti svoje srce, pripravljenost, da povežemo svoje bistvo in bistvo osebe, ki jo sodimo, in od tam magičnost sočutja odpira neskončna vrata do človeških vezi.

Da postanemo sočutni, moramo najprej prepoznati, da smo zaradi lastnih omejujočih sodb ujeti v lastno past. To, ali smo ujetnik sodb, prepoznamo z opazovanjem dihanja, če je to plitko ali nesproščeno, smo ujeti v sodbo, ki jo je treba sprostiti. Kdaj je potrebno sočutje, nam pomaga ugotoviti tudi naš nezavedni um. Pogosto una zahteva sočutje, če smo se sredi ustvarjanja sodb sposobni toliko ustaviti, da sočutju priznamo vednost. Takrat se tudi lahko zamislite in presodite, ali boste povabili sočutje, da prevlada. Takrat premaknete sodbo z njenega položaja v našem umu v kraljestvo vašega srca. Lahko se predate čustvom, ki vas zaobsegajo, če se vživite v vlogo, da ste vi oseba, ki jo sodite, in si zamislite sebe v njeni resničnosti. S tem se povežemo z njenim bistvom in izničimo sodbo, ki je uklenila srce.

Dr. Cherié Carter - Scott je tudi prepričana, da je sočutje potrebno tudi takrat, kadar ostro sodimo sebe. Če kdaj storimo dejanje, za katero menimo, da je bilo napačno, ali smo se vedli tako, da nas to ne navdaja s ponosom ali pa nam je spodletelo pri uresničevanju lastnih pričakovanj do sebe, pogosto postavimo pregrado med svoje bistvo in del sebe, ki je domnevni grešnik. S tem ustvarimo možnosti za razrast samoobtožujočih misli. Takšna pregrada ni nič manj omejujoča ali uničujoča kot tista, ki nas ločuje od drugih ljudi. Tudi to so priložnosti, ko moramo zavestno odpreti svoje srce samemu sebi in si izkazati sočutje, ki nam nato odpre možnosti za dopuščanje in nam dovoli, da se osvobodimo tistih sodb, zaradi katerih sami sebe preziramo.

Simona Šarotar Žižek

Otroška moda

Zdravje ni igra na srečo

Je in je ni - otroške mode. V vsej poplavi ponujenega se včasih sprašujemo, kje je zdaj zares moda. Ali si jo moramo zares sami »izluščiti«? Kaj nam pomaga gora modnih člankov, če imamo v trgovini občutek, da je vse pomešano ...

Darila

Veliko otroških oblačil se kupi kot darilo za rojstni dan. Škoda je, da modra barva za fante in roza za deklice še vedno prevladuje v splošni izbiri. Veliko je lepih barv, ki morda celo bolje pristajajo bodoči obdarovanki ali obdarovancu. Barve izžarevajo življenje in prav je, da pri nakupu pomislimo, kaj zares pristaja otrokovemu tenu kože, lasem, morda očem.

Velika oblikovalska imena

V modi so sijoča oblikovalska imena in njihove otroške kolekcije oblačil. Kar verjeti ne moremo, da Dolce & Gabbana ustvarjata pomanjšana oblačila, ki jih krasi zares vrhunsko oblikovanje. Tudi tkanine ne zaostajajo za kakovostjo. Zdi se, da trend vrhunskih

modnih oblačil hočejo prenesti tudi v trgovine z otroškimi oblačili ali kar zraven že obstoječih za odrasle.

Pink oblekica z balerinkami

Oblekica na sliki bi bila lahko na prvi pogled tudi za starejše, a jo dejansko ponujajo za starost od dve do deset let. Je pralna in lahka za vzdrževanje, kar je pri otroških oblačilih še kako pomembno. Njena dodana vrednost je čipka, ki krojno lepo sovpadla. Balerinke, ki so aktualne že nekaj sezon, so tako tudi tukaj v otroški ponudbi obuval. Kakovost usnja izdaja pravi sijaj. Dodani trak deluje mornarsko, saj spominja na voz.

Oblecimo otroke v več barv in opazujemo. Morda bomo opazili, katera barva otroku zares pristaja in v kateri se zares dobro počuti. Naloga ni lahka, a je lahko zelo zabavna za vse - starše in otroke.

Tatjana Kalamar
Morales

Na
lekarniški
tehnici

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Veliko je izrečenih lepih besed in lepih obljub, redko pa se ponudi pravi odgovor na vprašanje, kaj storiti, da pridemo do zelenega rezultata.

Nadaljujmo našo temo o sladkorni bolezni. Če uporabimo diuretike, ki so običajna zdravila za zniževanje tekočine v tkivih, pri srčnem popuščanju, nefrotskem sindromu, cirozi jeter, predmenstrualnem sindromu, visokem krvnem tlaku in glavkomu, lahko povzročijo neravnovesje kemijskih elementov v krvi. Največjo nevarnost pomeni hipokaliemija - pomanjkanje kalija. Nekateri diuretiki kot stranski učinek zvišajo količino sečne kisline. Najbolj nevarni pa so diuretiki, ki se predpisujejo za znižanje krvnega tlaka. Ti pa močno povišujejo raven krvnega sladkorja.

Naslednja skupina zdravil, ki močno vpliva na dvig sladkorja v krvi, še posebej, če so uživalci bolniki, ki že imajo diabetes skupine II, so sulfonamidi. To je skupina protibakterijskih zdravil. Uporablja se za zdravljenje bronhitisa, nekaterih vrst pljučnic, kožnih infekcij in infekcij srednjega ušesa. Če vam zdravnik predpiše zdravljenje z zdravili te skupine, se posvetujte z njim o morebitnih stranskih učinkih, ki so številni. Nas v tem članku zanima predvsem, da povzročajo dvig sladkorja v krvi.

Tretji zelo pogost problem, ki bistveno vpliva na količino glukoze, je hormon glukagon, ki ga proizvaja, enako kot inzulin, pankreas. Glukagon deluje obratno inzulinu in spodbuja razgradnjo hidratov, ki se shranjujejo v jetrih in mišicah in se tedaj sproščajo v krvni obtok. Tako uravnava nivo glukoze v krvi. Kadar nivo hormona pade, se le-ta izloči iz trebušne slinavke.

Če pride do neravnovesja v njegovem izločanju, pa pride do prenizkega nivoja sladkorja v krvi (premalo izločenega hormona), ali obratno, če se ga izloči preveč.

Ogljikovi hidrati predstavljajo telesu

glavni vir energije. V raznolikosti sladkorjev je treba ločiti enostavne (npr. glukoza, fruktoza) in sestavljene sladkorje (npr. saharoza, laktoza, škrob). Enostavni se vsrkajo direktno. Sestavljene pa telo najprej razgradi na enostavne in jih nato pošlje v krvni obtok. Določeni del glukoze se porabi takoj za delovanje organizma (največji porabnik sladkorja so možgani), ostanek pa potuje v jetra, mišice in maščobno tkivo, kjer čaka kot rezervna energija za različne potrebe v obliki glikogena.

Presnovo ogljikovih hidratov nadzira inzulin. Izloča se iz pankreasa, ki pa ima dve nalogi, prebavno in hormonsko. Prebavni encimi razgrajujejo sladkor, maščobe in beljakovine.

Endokrine žleze v langerholzovih otočjih izločajo inzulin in glukagon, ki uravnava nivo krvnega sladkorja. Izloča tudi natrijev bikarbonat, ki v želodcu nevtralizira želodčno kislino.

Nā nivo sladkorja v krvi močno vpliva tudi rastni hormon. Težava se pojavi med zdravljenjem z rastnim hormonom, ki mu je dodan anabolni steroid, ker lahko pride do sladkorne bolezni.

Kako zdraviti sladkorno bolezen?

Sicer je diabetes neozdravljiva bolezen, ki človeka spremlja skozi ves preostali del življenja. S posebnimi ukrepi pa se da diabetes, predvsem tip II, ohranjati v mejah, ki so še znosne. Zato se je treba boleznii lotiti previdno.

Če nivo sladkorja v krvi niha, ga uravnavamo z zdravili, ki jih predpiše zdravnik, z rednim rekreativnim športom (naj traja vsaj eno uro, srčni utrip naj bo, vsaj del časa, med 100 in 130 udarcev na minuto), z izogibanjem stresov, nevroz in

psihičnih obremenitev, predvsem pa je potrebna pazljivost pri vsakodnevni prehrani (posvetite veliko pozornost glikemičnemu indeksu zaužite hrane) in jo priredite višini izmerjenega sladkorja v krvi, ki ga morate obvezno redno kontrolirati. Paziti je treba tudi pri dietah, ker preveč stroga dieta lahko hitro pripelje do prav nasprotnega učinka, kot je bil zelen.

Zelo pomembno je, da se odkrije pravi vzrok bolezni. Vsak povzročitelj povzroča različne simptome. Zaradi različnega nastanka pa je treba k vsaki bolezni pristopiti individualno. Tu odpadejo vsi pavšalni recepti. Nikakor pa ne opuščajte zdravil, ki vam jih je predpisal vaš zdravnik, še posebej ljudje, ki imate že diabetes tipa I. Nikakor ne nasedajte »strokovnjakom«, ki obljublajo, da lahko pozdravijo vse in vsakogar.

Mogoče bi se opozoril ljudi, ki imajo težave z nihajočim krvnim tlakom, da se poskušajo izogniti diuretičnim zdravilom, in to zaradi že prej opisanih stranskih učinkov, in se odločijo za drugačen pristop do zdravljenja nihajočega pritiska. Ker je za te težave v veliki večini primerov krivo posedanje vratnega dela hrbtenice, je treba opraviti to težavo. Sam sem razvil odlično metodo poravnavanja hrbtenice in bi svetoval tretma za hrbtenico. Ko pa je hrbtenica poravnana, se da stanje vzdrževati s telovadbo in plavanjem.

Sladkorna bolezen je zahrbtna zato, ker pride potihoma, brez posebnih znakov. Zato je, ko jo odkrijemo, že prepozno. V sodobnem svetu pasivnih ljudi, z nezdravo prehrano in še bolj nezdravimi navadami je vse bolj razširjena. Če bi se ji radi ognili, morate že sedaj živeti z mislijo na njo.

nejši, ker posledice prizadenejo manj ljudi. Če ne bi bili, bi se promet zaradi številnih nezgod streznil že včerajšnji dan. A je zaradi prelahkih misli za nameček vedno držnejši. Podobno ljudje stavimo na srečo. Le ukrepamo pri-trdilno. Pripravljeni smo se postaviti na rep dolge vrste in potrpežljivo počakati na vplačilo za vstop v mamljivi svet, četudi so možnosti za sicer velik dobiček majhne.

Naslošno velja, da nas ne skrbi, če tveganje uresniči svojo grožnjo življenju in zdravju redkeje kot v sto tisoč primerih. Mnogo večja verjetnost neljubega dogodka mora obstajati, da smo se pred njim pripravljeni tudi obvarovati s spremembo svojega vedenja. Takrat je tudi pomembno, da smo prepričani o svoji sposobnosti, spremeniti življenjski slog. Zelo pomaga, da imamo motiv, ki nas potegne naprej.

Ob zasvojenosti s koristjo, ki je postala sama sebi namen, je uspeh pičel, ker nas zasuče v začaran krog neusahljivih potreb. Naše razvade nastanejo, se vzdržujejo in krepijo v socialnem okolju, kjer živimo, delamo ali preživljamo prosti čas, zato se navezanost nanje le tu lahko tudi razveže. Drugi so naša usoda, naključje pa je posledica dejstva, da velja tudi obratno. Tudi mi smo usoda drugih.

Odporni nismo niti proti širšim družbenim ukrepom, ki nam lahko olajšajo ali otežijo izbiro za boljše počutje ter bolj zdravo in daljšo življenje.

Ne glede na to, ali je tveganje odkrito ali prikrito, ogromno ali neznameno, pride nenadoma ali se prikraide potihoma, ga sprejememo ali nevede, ga omalovažujemo ali precenimo, lahko nanj vplivamo ali ne, se moramo prej ali slej sami spoprijeti z njim. Pri igrah na srečo sicer obstajajo redki zmagovalci, a od igralca, ki mu je bila sreča mila, ni pričakovati, da bi komu odstopil dobiček.

Preprečevalnih ukrepov za zdravo in dolgo življenje je malo, a so najuspešnejši in najcenejši: zdravo se prehranjujmo, bodimo dovolj telesno dejavni, ne kadimo, imejmo mero za alkohol in obvladujemo stres. Pretežko? Naj nam bo izziv: »Odločitev za zdravje ni najlažja izbira!«

Janez Springer,
mag. farm., spec.

Nagradna križanka

Od 27. VII.
do 31. VIII.

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogod

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

OVEN

(21. III.–20. IV.)

Kmalu se vam obetata ognjevitaj ljubezen in strast, tako da bo v teh dopustniških dneh še kar živahno in energično. Pokazalo se bo nasprotje med zasebnostjo in poslom. Konec meseca vam bo bolj naklonjen, zato kakšne pomembnejše odločitve prihranite za takrat. V začetku meseca možen nesporazum, sredina meseca, kot že rečeno, je rezervirana za romantiko. Načrta ne spreminjajte v zadnjem trenutku.

BIK

(21. IV.–21. V.)

Na splošno: energije bo dovolj, naredili boste lahko veliko, uspehov ne bo manjkalo, poslušajte in upoštevajte želje bližnjih. Karkoli boste realno načrtovali, boste v tem obdobju lahko uresničili. Umik vase v začetku meseca in dogodki v družini. Sredi meseca ugoden čas za čiščenje in popravila (v najširšem smislu). Konec meseca bo telo zahtevalo pozornost, povečale so bodo delovne obveznosti. Nova simpatija, nemir v srcu.

DVOJČKA

(22. V.–21. VI.)

Spet boste pravi, spet boste za stvar. Mars v Devici bo poskrbel za to. Neučakanost in nagla jeza nista primerni za ta letni čas. Počasi in veliko pogovorov! V začetku meseca družabnost, konec meseca poslovna priljubljenost. V drugem tednu izkoristite svojo prilagodljivost in komunikativnost. Oblecite ali kupite nekaj v oranžni barvi. Pri denarnih zadevah bo treba vključiti bližnjo osebo.

RAK

(22. VI.–22. VII.)

Ljubezensko življenje potrebuje spremembo in kontrolo, črne misli odbijajte. Končno je to za vas odličan mesec z nadpovprečno energijo z umirjenostjo in občutkom varnosti. Zasebne zadeve urejajte sredi meseca, ko se bodo pokazali tudi finančni učinki. Kako je s hujšanjem? Nekdo vam bo prečkal pot, morda vas bo (u)žalil ali razočaral. Varovala vas bo prirojena intuicija. Pojdite tja, kjer je veliko zelenja in vode.

LEV

(23. VII.–22. VIII.)

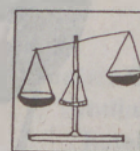
Naredili boste potezo, ki bo presenetila partnerja in vse naokrog. Pomislili boste tudi, ali ni najbolje, da se za trenutek odmaknete in pustite stvarjem prosto pot. Izboljšanje odnosov do sredine meseca. Psihično boste v dobri formi, ravno tako bo (v glavnem) razpoloženje. Morda kakšna nova pristojnost ali odgovornost. Pri odločitvi bodite strpni in najprej počakajte na odgovor. Venera prinaša erotiko.

DEVICA

(23. VIII.–22. IX.)

Nekako se znebite nenadnega manjvrednostnega kompleksa in v trenutku se bo vse obrnilo – saj imate energijo in potrebno živahnost. Mesec bo v glavnem potekal brez težav in po načrtu. Ustvarjalni boste in mimogrede boste opravili s tistim, ki bi vas rad spravil v slabo voljo. Stik z oddaljeno osebo bo morda v zvezi z večjo spremembo, ki se bo zgodila septembra. Malo več športa ali rekreacije!

TEHTNICA

(23. IX.–22. X.)

Lepo se boste imeli – avgustovsko sonce vam bo bolj naklonjeno od julijskega. Vse bo nekako zmerno, prijatelji vam bodo stali ob strani. Energije bo dovolj za pridnost in prizadevnost, kar boste lahko potrdili okrog 12. avgusta, ko boste postavljeni pred velika dejanja. Proti koncu meseca obvezno naredite tehten načrt za september, ker se nekaj pripravlja. Na poti boste spoznali novo simpatijo, vendar v kaotičnih razmerah.

ŠKORPIJON

(23. X.–21. XI.)

Malo preveč kljubovalni ste, kar vam ne prinaša pozitivnih točk. Ne prevzemite obveznosti, če boste čutili, da jim ne boste kos – škoda bo manjša. Na splošno za avgust: napredujete lahko le z majhnimi koraki. Na pomolu so razburljive ljubezenske spremembe. Pokličite osebo, ki vam je všeč. V začetku meseca nesporazumi zunaj domačih logov. Po naporih in obremenjenosti pride dobra volja.

STRELEC

(22. XI.–21. XII.)

Prihaja čas za zahteven posel, ko bo treba veliko delati. Pravočasno poskrbite za energijo in intelektualni naboj in ne precenjujte svojih moči. Nova ljubezen! Če ste vezani, boste sedeli na dveh stoli. Po 15. bi radi lenarili, zato vas bo imelo, da zavestno ne bi izkoristili priljubljenosti, ki se vam bo ponujala. Možno srečanje s tujim državljanom, kar bi lahko prineslo spremembe. Z obrobniimi zadevami se ne ukvarjajte!

KOZOROG

(22. XII.–20. I.)

Obveznosti se bodo začele počasi, vendar nezadržno kopičiti, zato na vseh področjih ne boste dovolj pozorni in pripravljeni na ustrezno reagiranje. Na tuje obljube se ne zanašajte, ker bodo samo izguba časa. Ne bo škodilo, če boste v prvem tednu nekoliko bolj samokritični. Nepričakovan pogovor z vplivno osebo. Priporočamo zadržanost in previdnost in z bilanco na koncu meseca boste še kar zadovoljni.

VODNAR

(21. I.–19. II.)

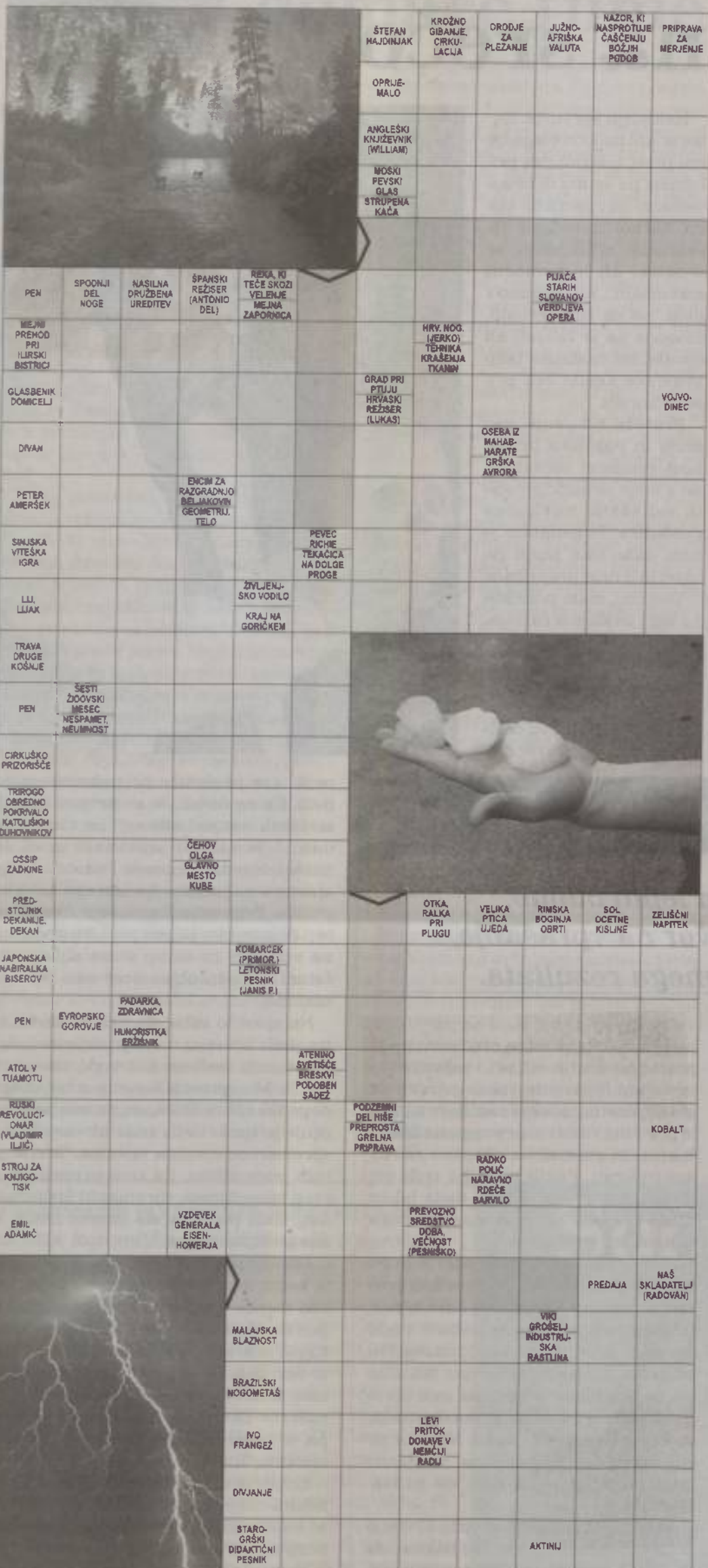
Imeli bi radi tisto, česar ne morete imeti, in lahko bi vzeli tisto, česar nečete. Leteli boste, drveli. Ko boste mimo, vam bo žal, ker se niste ustavili. Gledali vam bodo pod prste, zato se držite pravil in reda, ki velja tudi za druge. Na splošno bo vaša avgustovska sreča predvsem odvisna od drugih ljudi. Več veselja v drugi polovici meseca. Uredite si nohte in še nekaj malenkosti v zvezi s telesom.

RIBA

(20. II.–20. III.)

Razgibani mesec z veliko zadovoljstva in užitkov in že v začetku obetavno poznanstvo. Pomembna odločitev okrog 13., nato situacija, ko ne boste smeli prehitovati dogodkov. Nepremišljena odločitev bo imela finančne posledice, bo pa vseeno pozneje prinesla neko korist. Okrog 18. kritično v odnosih s sodelavci ali bližnjimi. Sanje in poklicne obveznosti si bodo tokrat zelo blizu. Ne bodite objestni!

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belović, 2. nagrada knjiga Boug žegnaj, Branko Časar in 3.–7. nagrada je praktična.

Pravilne rešitve osenčenih polj napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 4. avgusta 2006.

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev iz Vestnika št. 28:

Rešitev: svetovni prvaki, navijači, Berlin
1. nagrada KNJIGA LAHKO JEM, mag. Branislava Belović: Martina Kerec, Šalovci 156, 9204 Šalovci
2. nagrada KNJIGA BOUG ŽEGNAJ, Branko Časar: Magdalena Grah, Markovci 34, 9204 Šalovci
3.–7. nagrada majica
Marjana Halec, Filovci 47, 9222 Bogojina
Štefan Marič, Naselje Ljudske pravice 20, 9000 Murska Sobota
Dorotheja Antolin, Strehovci 99, 9223 Dobrovnik
Leopold Farkaš, Dom starejših občanov, 9220 Lendava
Saša Bračič, Apače 154, 9253 Apače

Naj smrkavec – Alen Cigan

Najstniki veliko časa preživijo za računalniki. Alen pa ni čisto tipični najstnik: pred dvema letoma si je prislužil naslov naj smrkavca. Bogata izkušnja ga bo spremljala vse življenje.

Po mnenju bralk je bil Alen iz Srednje Bistrice naj

Alen obiskuje elektrotehniško šolo, smer računalništvo. Že od malih nog ima rad računalnike, saj so ga doma zelo hitro kupili. To ga je že takrat zanimalo, zato se je tudi odločil za to šolo, že sedaj pa kuje načrte za nadaljevanje šolanja na fakulteti za računalništvo v Ljubljani.

Ni pa čisto navaden smrkavec, ki veliko svojega časa preživi za računalnikom: pred dvema letoma je bil naj smrkavec. Naslov podeljuje najstniška revija Smrklja. To je bilo pa tako: »Prijavila me je sestra s svojimi prijateljicami, ker sem se jim zdel simpatičen. Tako sem prišel v revijo, kjer je bilo na stotine fotografij. Žirija je čez nekaj časa izbrala 40 finalistov, potem pa še osem finalistov, ki smo imeli organizirano fotografiranje v Ljubljani.

Za teh osem finalistov so glasovali bralci revije z sms-i in žirija. No, mene so izbrali bralci,« ponosno razmišlja o poteku tekmovanja. Staršem se je zdel ta Alenov podvig bolj strošek kot privilegij, na koncu pa so bili vsi zadovoljni. Bila je velika izkušnja, saj je Alen spoznal kar precej slovenskih znanih pevcev in se preizkusil v poziranju. Pravi, da bi rad kdaj delal kot fotomodel, zato bi tudi raje nadaljeval študij v Ljubljani, ki ponuja več možnosti za take stvari. Od sošolcev je dobil veliko pohval, prizna pa, da ga je ogovorilo že precej deklet, ki so ga opazile v reviji.

Kot čisto navaden smrkavec pa Alen rad igra nogomet, skejta, ima piercing nad očesom in se zanima za hitre športe, kot je motociklizem. »Imel sem skuterja, pa se je veliko kvaril. Sedaj razmišljam o nakupu česa močnejšega. Škoda pa je, da pri nas ni toliko možnosti, da bi se lahko ukvarjal z motokrosom.« Doma velikokrat pomaga na kmetiji, bolj kot prave živali pa so mu všeč tiste, ki »trošijo« bencin.

Katja Kodba

Odličnjaki – Občina Cankova

Župan občine Cankova Drago Vogrinčič je ob koncu šolskega leta sprejel učenke in učenca Osnovne šole Cankova, ki so bili vsa leta odlični. Na sprejemu so bile tudi ravnateljica in razredničarki. Aniti Kodila, Meliti Maček, Marku Severju in Leonu Vratuši je Vogrinčič zaželel uspešno nadaljevanje šolanja in vse dobro v življenju.

Vaše pesmi

Ozri se v nebo

*V zaton se sonce podaja,
Biserna preproga
se blešči, lesketa,
v zlatih odtenkih
morje krasi.*

*Nežno stopam
po progi tej,
da odpelje me tja,
kjer sonce
svoj dom ima.*

*Tam gori,
lepota barv
žarečih žari,
objeta v oblake
lepoto vsem deli.*

*Neslišno lepota izginja
iz vodne gladine.
Sliši le nebo.
Dotik večne
ljubezni je to.*

*Krogla žareča
prepušča tiho
luni nebo,
ki z zvezdami
razsvetljuje temo.*

*Skrivnost sreče je to,
pot svetlobe.
Opazi, začuti
lepoto tega sveta.
Ozri se v nebo!*
Suzana

Počitniška ljubezen

*Po ulici dvigal si prah,
ko bil si na počitnicah,
delal si se, da si korenjak,
v resnici pa bil si plah.
Bal si se me srečati,
od zadrege do ušes zardevati,
saj vseh sem ti bila,
tvoja bila sem divja vrtnica.
S počitnicami poslovil si se
in ulice postale so tihe,
najina ljubezen je ovenela,
hladna zima jo je vzela.*
Sonja

Vaša čustva

J.!

*Objem tvoj topel je kot sonce, poljub tvoj
popelje me v sanje, dotik tvoj da mi več moči,
beseda ljubim te je najlepša in zažari v
mojem srcu kot plamen in nikoli ne ugasne.*

Liga mladih 2006

Goričko po geografsko

Prepričljiva zmaga Denisa Belna

V treh urah 18.050 gramov rib

Ob svojem ribniku v slikoviti Lisjakovi strugi pri Gornji Radgoni je pripravilo vodstvo radgonske temeljne enote ribiške družine nadvse zanimivo tekmovanje mladih članic in članov v športnem ribolovu, ki je namenjeno predvsem kadetom in kadetinjam, ki so prihodnost športnega ribolova tudi na tamkajšnjem območju.

Dvanajst mladih ribičev, starih do 15 let, je ujelo v treh urah 18.050 gramov rib. Na koncu je prepričljivo zmagal Denis Belna. Sicer pa je bilo tekmovanje lepa priložnost za druženje tako otrok kot mnogih odraslih ljubiteljev narave in ribolova, ki se vedno z veseljem zbirajo ob ribnikih na radgonskem območju. Radgonska ribiška družina še posebno skrbi za naraščaj, saj se zavedajo, da brez mladih prihodnost športnega ribištva ne bi bila obetavna. V zadnjih letih imajo tudi srečno roko z mentorjem mladih ribičev, saj so v Dušanu Hamlerju dobili pravšnjo osebnost za to mesto.

Končni vrstni red tekmovanja v Lisjakovi strugi: 1. Denis Belna (Aženski vrh) 6.800; 2. David Vesel (Lutverci) 4.400; 3. Grega Jaušovec (Gornja Radgona) 2.400; 4. Jan Juršnik (Police) 1.400; 5. Niko Žizek (Očeslavci) 1.100; 6. Aleksej Jaušovec (Gornja Radgona) 1.000; 7. Aljaž Hanžel (Radenci) 700; 8. Jernej Belna (Aženski vrh) in Andrej Perko (Lastomerci) po 500; 10. Matjaž Firšt (Kobilščak) 400; 11. Aleš Sovec (Gornja Radgona) 250; 12. Aleš Pintarič (Mele).

O. B.

Društvo mladih geografov Slovenije je že desetič organiziralo tabor, tokrat na Goričkem, kjer je 29 udeležencev fotografiralo in raziskovalo pokrajino. Po besedah vodje tabora Anite Žalik tabore organizirajo povsod po Sloveniji, še najraje v odročnih in zelo zanimivih krajih, sicer pa so bili v društvu mladih geografov Slovenije zelo zadovoljni, da jim je pri organizaciji tabora pomagal tudi Krajski park Goričko.

V. P.
S. E.

Anita Žalik, vodja tabora: »Udeleženci tabora smo delali panoramske fotografije Goriškega in skušamo prikazati, kaj vse se vidi z geografskega vidika na njih. Razdelili smo se v pet skupin, hodili predvsem po terenu, fotografirali in potem raziskave računalniško obdelali. Spoznavali smo celotno Goričko, pa noramske fotografije pa so nastale le na mi je vseč, drugače pa nisem preveč za

Rok Godec, udeleženec tabora: »Jaz sicer nisem več študent, sem pa končal študij geografije in zgodovine in trenutno poučujem na osnovni šoli v Ljubljani. Na tabor sem prišel, ker je to del Slovenije, ki ga kljub študiju geografije slabo poznamo in nam učitelj zelo prav pride, da spoznamo vse dele Slovenije. Mislim, da so takšni tabori najboljši način za to. Sicer pa je tabor dobro organiziran. Poskrbljeno pa je tudi za druženje, saj smo tukaj vendarle vsi, tisti, ki so v prvem letniku študija, pa vse do absolventov, pa tudi takšni, kot sem jaz, ki smo študij že končali, a vseeno radi spoznavamo Slovenijo. V Prekmurju sem sicer že bil, a nikoli tako intenzivno. Predvsem ljudje se mi zdijo super. Pokrajina pa – odvisno, Goričko

Johnny Depp, zvezdnik filma *Pirati s Karibov*, se je zgrozil, ko je na londonski premieri filma opazil, kako možica pritiska k ograji neko deklico

Johnny Depp (s klobukom) je prvi opazil, da je deklica v nevarnosti.

Rešil oboževalko

Če ne bi bilo njegovega bistrega očesa in hitre reakcije, bi se premiera verjetno končala tragično. Vsemu je botrovala velika gneča na londonskem trgu Leicester, kjer so slavni igralec in njegova kolega mahali navdušenim oboževalcem in tu in tam komu dali avtogram. Po kakšnih dvajsetih minutah je Depp naenkrat pobledel in začel vpiti varnostnikom ter z roko kazati proti ograji. Varnostniki se niso takoj zavedli, zato se je Depp sam pognal k ograji in nekako uspel, da se je množica odmaknila, da so lahko dekcle, ki se je že dušilo, potegnili na

notranjo stran ograje. Ko si je dekle nekoliko opomoglo od šoka, je bilo prvo, kar je storila, da je igralca, ki igra v filmu kapetana Jacka Sparowa, zaprosila za avtogram. »Zaradi koščka papirja, na katerem bi bil brez-zvezen podpis, bi lahko umrla,« je Depp komentiral dogodek, medtem ko ji je na papir napisal nekoliko daljše posvetilo.

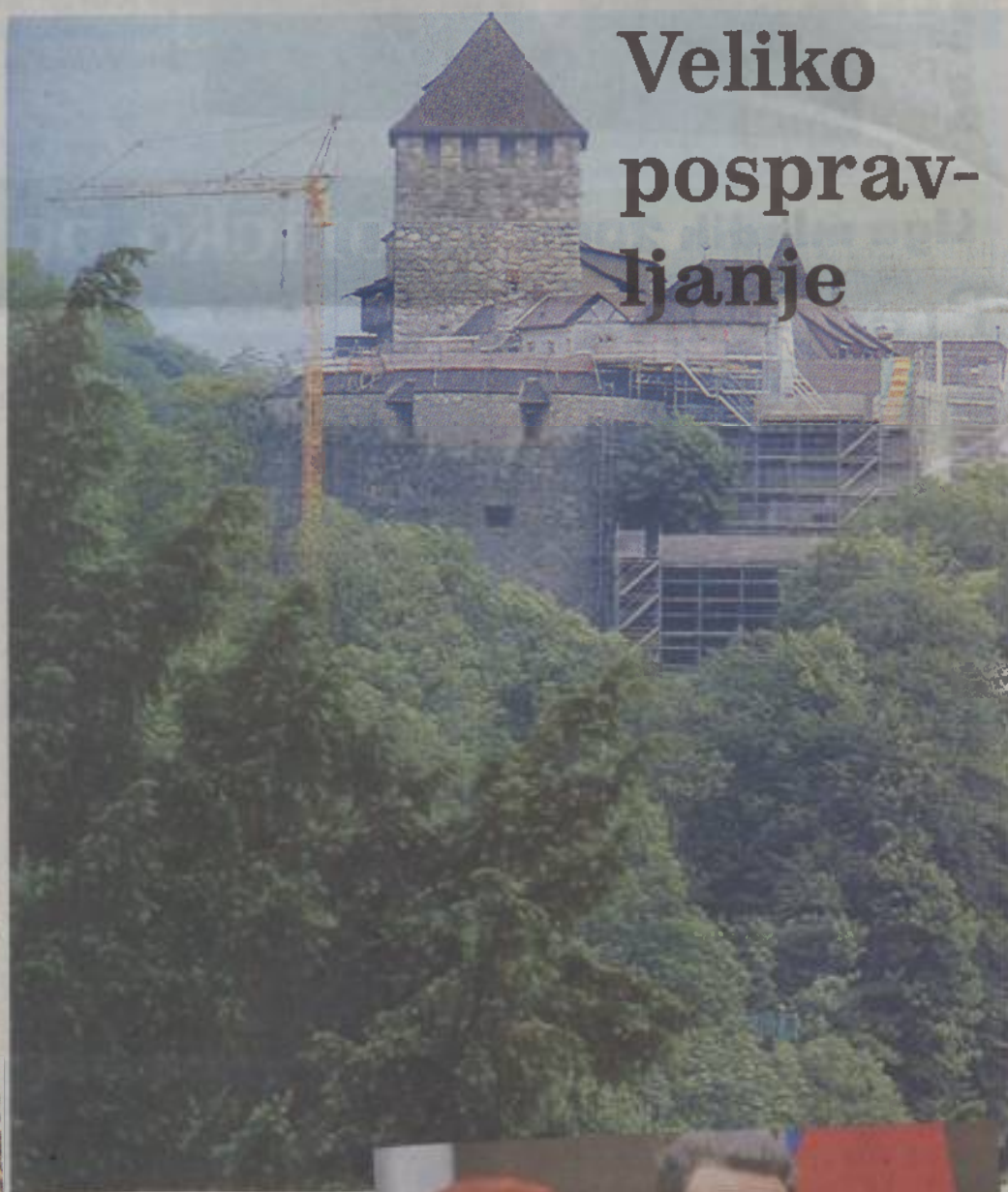
Dekle meseca

Jennifer Leppen prihaja s tihomorskih otokov. Temnopolta lepotica pravi, da rada pleše, ima rada romantične večerje in, pomislite, rada veliko bere. Za pregovor pa si je izbrala tega: V vsakem žitu raste plevel. Od kod dekletu toliko znanja iz agronomije, ne bi na lahko rekli, da ima ta pregovor tudi pri nas domovinsko pravico.

Odkrito o bolezni

V prvem televizijskem intervjuju, odkar so zdravniki lani ugotovili, da ima raka na dojki, je osemtridesetletna avstralska pevka Kylie Minogue najavila, da bo novembra nadaljevala lani v začetku leta prekinjeno koncertno turnejo Showgirl, čeprav se počuti utrujeno in izčrpano, in bo morala veliko vaditi, da zbere dovolj moči in kondicije, da izpelje koncertne napore. »Počutim se, kot da so pred menoj visoke planine, na katere se moram povzpeti, a mi ni do tega, da bi čakala pri vznožju,« je rekla novinarki TV postaje Sky One. Po operaciji in kemoterapiji avstralska pop zvezda okrevi v rojstnem Melbournu, vendar je kljub vsemu prišla za nekaj dni v Francijo na Pariški teden mode. Na modni reviji, ki so jo pripravili kreatorji znamke Chanel, jo vidimo v družbi modne kritičarke Hillary Alexander.

Veliko pospravljanje

Princ Alois Liechtensteinski se je odločil, da bo začel obnovo dvorca, ki stoji na pečini nad glavnim mestom Vaduz in od koder se vidi po vsej kneževini. To je prvi korak k bližnjemu praznovanju obletnice samostojnosti kneževine.

Liechtenstein, kneževina v Alpah med Avstrijo in Švico, od katere jo loči reka Ren, bo kmalu slavila 200-letnico neodvisnosti. Ta državica, velika 157 kvadratnih kilometrov, se lahko pohvali, da je ena najbogatejših v Evropi, zahvaljujoč predvsem nizkim davkom in dokaj liberalnemu bancnemu sistemu. Čeprav

Princ Alois Liechtensteinski je začel obnovo družinskega dvorca nad glavnim mestom Vaduz.

ta sistem zaradi pritiska drugih evropskih držav postopoma spreminja, ima kneževina še vedno velike prihodke od finančnih storitev. Velik gradbeni poseg vladarski družini očitno ne bo povzročil kakšnega večjega finančnega problema. V gradu hranijo eno najbogatejših zbirk umetnin v Evropi.

Bujno oprsje

Lindsay
Lani ...

... in letos.

Tragedija jima je zlomila
srce

Lory del Santo, Eric Clapton in sin Conor na londonskem letališču, ko je še vse kazalo, da bodo ob uspešni poklicni poti tudi srečna družina.

Pesem Lady From Verona je vse, kar je ostalo italijanski igralki Lory del Santo (48) od velike ljubezni, britanskega kitarista in pevca Erica Claptona. Posvetil ji jo je, ko je bila noseča z njunim sinom Conorjem. Ko je že vse kazalo, da jima je usoda naklonjena in je pred njima srečno obdobje, se je njuna življenjska pot nenadoma strmo nagnila navzdol. Clapton je začel jemati mamila, občasno je pil in spoznal novo prijateljico, vendar kljub vsemu stikov z

sinovem pogrebu, nato sta se razšla. Clapton je čez čas pokojnemu sinu posvetil pesem Tears In Heaven, za njo prejel grammyja in se povzpел na vrh popularnosti, na Lory del Santo pa so vsi pozabili. Štiri leta je preživela v samoti, brez prijateljev, z nikomer, ki je poznal njo in sina, ni hotela imeti stikov ali se pogovarjati, ni prenesla, da bi slišala otroške glasove.

Lory del Santo je potrebovala dolgo časa,

Tragična usoda italijanske TV-zvezde, nekdanje
soproge britanskega rokerja Erica Claptona

družino ni prekinil. Tragični dogodek je nato v trenutku do kraja uničil zakon: marca leta 1991 je njun štiriinpolletni sin Conor padel z okna njunega stanovanja v 53. nadstropju newyorškega nebotičnika. Nesreča se je zgodila, ko sta z mamo čakala, da pride Clapton in ga odpelje v živalski vrt. Ta nesrečni dogodek ju je povsem ločil. Skupaj sta bila le še na

da se je ponovno postavila na noge, česar pravzaprav nihče od njenih bližnjih ni verjel. Zdaj igra tenis, redno hodi v fitnes in skrbi za prijeten videz. Uspešna je tudi kot modna fotografinja, nedavno je zmagała v popularni TV-oddaji in v Italiji je ponovno postala popularna. Kljub vsemu živi odmaknjeno in ne sliši se, da bi imela tesnejšo vezo s kakšnim moškim.

Italijanska igralka **Sophia Loren** (71) se je gola fotografirala za Pirellijev koledar, »zakrita« samo z dvema diamantnima uhanoma. Znano je, da igralka v filmih ni marala v nastopati razgaljena. Tokratno odločitev je takole komentirala: »Še vedno sem všeč sama sebi, tako odznotraj kot odzunaj.« Pirellijev koledar je najznamenitejši med stenskim koledarji. Delijo ga v glavnem po naprej napisanem seznamu, na tržišču - v redni prodaji ga ni - pa dosega visoke cene.

Ameriško sopranistko **Deborah Voight** (45), ki je dobila leta 2004 odpoved v londonski Kraljevski operi, in to zaradi prevelike teže, so ponovno vzeli v službo. Potem ko se je odločila za operacijo želodca, je shujšala za 63 kilogramov.

Britanska igralka **Kate Winslet** (30), mati dveh otrok, ki je zaslovela z vlogo v filmskem hitu Titanic, je bila po izboru britanskega magazina Closer razglašena za žensko iz javnega življenja, ki ima najbolj poželjivo telo.

Ameriška pop zvezda **Madona** (47) je po desetih letih izstopila iz sekte, ki je častila kabalo. Na odločitev je precej vplivalo, ker je sekta od nje neprenehoma terjala denar, milijone funtov za centre v New Yorku in Londonu. Tudi zakon je trpel zaradi njene gorečnosti, vse bolj pa se je govorilo, da se bo zaradi pripadnosti sekti ločila od soproga, britanskega poslovneža in producentom Guya Rietchija.

Čeprav je v najnovejši številki britanske revije GQ izjavila, da na njenih prsih niso opravili nobene lepotne operacije in da so ji takšne prsi, kot ji jih je podarila mati narava, vseč, nove fotografije ameriške igralkin in pevke Lindsay Lohan, posnete na plaži v Malibuju, govorijo drugače. Najs-

tniška zvezda, ki je 4. julija praznovala dvajseti rojstni dan, se je naslednji dan nehote pojavila na plaži v istem bikiniju, v kakršnem so jo novinarji posneli pred kakšnim letom.

Naj pravi Lindsay, kar hoče, razlika je očitna.

Končala že dva študija in spet študira

Bilo je lani, ko sva se prvič srečala iz oči v oči. Na Plitviškem Vrhu so izvedli zanimivo zabavno prireditev, ona pa je bila glavna »igralka« pri izvedbi, mi o tem tudi pripovedovala ter bežno nakazala še druge stvari, ki jo zanimajo, oziroma se ukvarja z njimi. Zato sem jo želel spoznati поблиže in jo predstaviti tudi bralcem Péna. Ni bila ravno navdušena, zaradi svojega dobrohotnega značaja pa se je le »predala«.

Lastovke za sporočilo otrokom, knjiga za vse ljudi

Če ne bile počitnice, bi bilo lahko najino snidenje kar v Murski Soboti, recimo na Srednji tehniški in poklicni šoli, kamor je prišla leta 1989 za učiteljico praktičnega pouka. No, še dobro, da sem moral k njej na dom, na Plitvički Vrh, saj omogočajo srečanja v neposrednem okolju nekaj več. Tako sem postal najprej pozoren na tri lastovke, ki so naslikane na steni hiše.

»Sama sem jih naslikala pred štirimi leti, da stena ne bi bila prazna, posvetila pa sem jih otrokom, in sicer jim sporočajo, da se tako kot lastovke lahko vedno vrnejo v svoje gnezdo.«

Lastovke na steni so sporočilo otrokom, da se lahko vedno vrnejo v svoje gnezdo.

Druga stvar, ki mi je padla v oči, je bila odprta knjiga na mizi z naslovom Kako odpustiti in odpustiti.

»Rada berem knjige, če imam čas. Ta mi je še posebno zanimiva. Avtor Jean Monbourquette v njej med drugim sporoča, da je odpustanje sad procesa, ki vključuje vse človeške zmožnosti, ter da znati odpustiti pomeni osvoboditi se tesnobnega nemira, ki ga prinašajo zamere, in narediti odpustanje za izvor ter sredstvo psihološke in duhovne rasti. Če bi se tega držali, med ljudmi ne bi bilo sovraštva, nemirov, preprirov ...«

Zrasla je na Krambergerjevem drevesu

Med pogovorom sva sedela zunaj pred hišo, od koder je lep razgled daleč naokoli, saj stoji njihova domačija na nadmorski višini okrog 300 metrov.

»Pogled seže tudi do Negove in lahko vidim celo moj dom, v katerem sem odrasla in živel, dokler me leta 1978 ni zasnužil Mirko, ki je postal tudi moj mož in s katerim sva si skupaj ustvarila srečno družino. Če vzamem v roke daljnogled, lahko vidim tudi očeta in druge domače. To mi je v posebno zadovoljstvo.«

Anica Kotnik je torej po rodu Negovčanka, njeno življenjsko drevo po očetovi strani pa ima Krambergerjeve korenine, steblo in veje. Znani dobrotnik Ivan Kramberger, ki so ga ubili leta 1992 v Jurovskem Dolu, je bil njen stric. Prav tako je njen stric naš dopisnik Ludvik Kramberger.

Študijska žilica ji ne da miru

V osnovni šoli, ki jo je obiskovala in končala v Negovi, je bila Anica vsa leta

odličnjakinja. Po gimnaziji v Mariboru se je odločila za študij tekstilstva na Tehniški fakulteti v Mariboru, in ker jo je privlačilo delo z mladimi pri poklicnem usposabljanju, je opravila še pedagoško-andragoško kvalifikacijo ter tako dobila službo kot učiteljica praktičnega pouka na Centru poklicnih šol Murska Sobota.

»Zaradi želje po novih znanjih in napredku sem se vpisala na Fakulteto za organizacijo dela v Mariboru in leta 1994 diplomirala iz menedžmenta kadrovske izobraževalnega procesa. V svoji raziskovalni nalogi sem med drugim ugotovila, da se dijaki v večjem številu niso pravilno poklicno usmerili, zato se v šoli ne počutijo

Bilo je pred sedmimi leti, ko je žel najmlajši sin v 1. razred osnovne šole.

Tem dijakom, ki so se usposabljali za mizarja, sem bila tri leta razredničarka. Vsi so uspešno končali šolanje. Na to sem bila tudi jaz (stojim skrajno levo) ponosna.

dobro, ne pridobivajo na moči, niso samoiniciativni in ne sprejemajo odgovornosti. V prispevku raziskave k uporabnosti pa sem posebej poudarila, da ni več dober učitelj le tisti, ki zna ustrezno in mojstrsko podati snov, temveč oni, ki zna ustvariti ustrezne razmere za to, da se učenci usposobijo za samostojno učenje in postopoma prevzamejo odgovornost zanj.«

Ker ji študijska žilica ne da miru, je Anica začela študirati še v tretje, in sicer na Teološki fakulteti v Mariboru oz. na katehetski pastoralni šoli, da bo lahko poučevala tudi verouk, če bo tako nanese.

Občuduje strele, kadar grmi, boji pa se podgane

Z nekoliko močnejšim »vrtanjem« sem uspel izvleči iz Anice še to, da se skoraj ničesar ne boji. Tako celo z zanimanjem opazuje, kako švigajo strele, kadar grmi. Hitro pa bi stekla na varno, če bi zagledala pred sabo podgano ali kačo. Miško pa bi upala pobožati. Včasih tudi kaj sešije (na zadnji podelitvi diplome je imela lastnoročno sešito obleko) in izdeluje makrameje, dela na vrtu in opravlja tudi vsa kmečka dela, če je potrebno (krave je že večkrat molzla), pripravlja sokove in marmelado in peče torte. Kuhati pa ji ni treba veliko, ker to veseli njenega moža Mirka. No, če se dogovorijo, da bo na mizi bograč, potem je vendarle ona glavna, ker ima dober recept sodelavke iz Prekmurja. Rada plava, vendar je za to premalo časa in priložnosti, pozimi pa se z veseljem spusti s smučmi po hribu navzdol. Rada ima ljudi dobre volje. Prepričana je, da obupavanje v stiski ni prava smer, ampak je treba vedno imeti upanje, da se lahko vse skupaj spremeni na bolje. Nima tudi kakšne neuresničene želje.

»Doselej so me v glavnem spremljali dogodki, ki so prinašali srečo in zadovoljstvo. Zelo pa si želim, da bi moji otroci uspeli v življenju.«

Prav tako ponosna sem bila, ko sem prejela drugo diplomu za študij na Fakulteti za organizacijo dela Univerze v Mariboru. Obleko za to priložnost sem si sešila sama.

Rada nastopam v javnosti na različnih prireditvah in dogodkih. Tako sem v Spodnji Ščavnici brala tudi berilo iz svetega pisma, ko je imel naš krajan novo mašo.

Katja z mucko

Tako, pa smo jo dobili. Če je še ne poznate, to je naša dopisnica Katja Kodba s Cvena, ki bo kmalu diplomirala, še vedno pa se rada igra z mucko. Pravi, da ima nasploh rada vse živali.

FOTO JOG

FOTO Jožef G. Bistriški